

مرکز آمار ایران

پژوهشکده‌ی آمار

ویژه‌نامه‌ی روز جهانی آمار

۱۳۹۴

پیشگفتار

روز جهانی آمار برای اولین بار در ۲۰ اکتبر سال ۲۰۱۰ در سراسر جهان جشن گرفته شد. این روز توسط کمیسیون آمار سازمان ملل متحد (UNSD) تعیین و نامگذاری شده است. بیش از ۱۰۳ کشور و حداقل ۴۰ سازمان منطقه‌ای و بین‌المللی روز جهانی آمار ۲۰۱۰ را جشن گرفتند. UNSD به تصویب رساند که این رویداد هر ۵ سال یکبار برگزار گردد به طوری که دومین رویداد «روز جهانی آمار» ۲۰ اکتبر سال ۲۰۱۵، پنج سال پس از اولین روز جهانی آمار با شعار «داده بهتر، زندگی بهتر» برگزار شد.

در این روز از همه‌ی کشورها، سازمان‌های منطقه‌ای، مؤسسات دولتی و غیر دولتی، برای پیوستن به جشن روز جهانی آمار و انجام فعالیت‌های متنوع از جمله برگزاری نشست، کارگاه، سمینار و سخنرانی‌های مختلفی متناسب با این رویداد با هدف تأکید بر اهمیت استفاده از آمارهای رسمی در بین تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران در بالاترین سطح دولتی و توجه ملی به آن دعوت به عمل آورده است و از کشورها خواسته شده است فعالیت‌های صورت‌گرفته در بزرگداشت سال جهانی آمار را در وب‌گاه <https://worldstatisticsday.org> قرار دهند.

بان‌کی‌مون، دبیرکل سازمان ملل متحد، در نامه‌ای به سران دولت‌های جهان در تاریخ ۱۹ آگوست ۲۰۱۵ از آن‌ها دعوت کرد تا با بزرگداشت نقش آمار در پیشرفت جوامع خود، این روز را گرامی بدارند. ایشان حمایت کامل و به‌موقع خود را برای برگزاری هر چه موفق‌تر روز جهانی آمار ابراز داشته‌اند و آن‌ها را برای به اشتراک گذاشتن وقایع این رویداد در جامعه‌ی جهانی، تشویق نموده‌اند.

در ایران نیز به مناسبت بزرگداشت دومین روز جهانی آمار در ۲۸ مهر، ۱۳۹۴ و همچنین قرابت آن با اول آبان‌ماه روز آمار و برنامه‌ریزی، بسیاری از سازمان‌ها، ارگان‌ها، دانشگاه‌ها و دست‌اندرکاران جامعه‌ی آماری در سراسر کشور برای افزایش سطح آگاهی جامعه در خصوص آمار و اهمیت آن در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، فعالیت‌های مؤثری را انجام داده‌اند که در این ویژه‌نامه به معرفی برخی از آن فعالیت‌ها پرداخته شده است.

امید است جامعه‌ی علمی و حرفه‌ای آمار با آرایه‌ی دستاوردها و تحقیقات آماری و برگزاری نشست‌ها و سخنرانی‌های علمی با هدف ارتقای فرهنگ و سواد آماری گام مؤثری در جهت رشد روز افزون جایگاه آمار در سطوح مختلف جامعه داشته باشند

لازم به ذکر است گزارش مختصری از فعالیت‌های صورت‌گرفته در ایران به مناسبت بزرگداشت روز جهانی آمار به زبان انگلیسی تهیه و در وب‌گاه <https://worldstatisticsday.org> بارگذاری شده است.

زهرا رضایی قهرودی

رئیس پژوهشکده‌ی آمار

مراسم گرامی‌داشت روز آمار و برنامه‌ریزی در پنجاهمین سال تأسیس مرکز آمار ایران

ضرورت همکاری دستگاه‌های اجرایی با مرکز آمار ایران برای شکل‌گیری نظام آمار ثبتي

دکتر عادل آذر در ابتدای این مراسم ضمن اشاره به این که روز آمار امسال، مصادف با پنجاهمین سال تأسیس مرکز آمار ایران است، روز آمار را به همه‌ی دست‌اندرکاران نظام حرفه‌ای آمار کشور، به ویژه پیشکسوتان و فعالان این حوزه که طی این ۵۰ سال در راه ارتقای کیفیت آمار و اطلاعات کشور فعالیت کرده‌اند تبریک گفته و در ادامه ضمن تشکر از آقای دکتر جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور، برای حضور در این مراسم و توجه ایشان به نظام حرفه‌ای آمار کشور، افزود: هیئت دولت و مدیران عالی ما، خواهان سرعت و دقت در آمار هستند که مرکز آمار ایران با ارائه‌ی شاخص‌های مهم اقتصادی، از جمله نرخ تورم، نرخ بیکاری و نرخ رشد اقتصادی در زمان‌های مقرری که استانداردهای بین‌المللی تعیین کرده است، این خواسته را برآورده کرده است. وی در ادامه گفت: نرخ تورم هر ماه، حداکثر تا سوم ماه بعد، نرخ بیکاری هر ماه،

به مناسبت بزرگ‌داشت روز آمار و برنامه‌ریزی و گرامی‌داشت روز جهانی آمار، مراسم گرامی‌داشت این روز و کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاست‌ها» در روز پنجم و ششم آبان‌ماه در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. مراسم افتتاحیه‌ی این کنفرانس با حضور آقایان دکتر جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور، دکتر رحمانی فضلی، وزیر کشور، دکتر عادل آذر، رئیس مرکز آمار ایران و با حضور معاونان و کارکنان مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار و همچنین جمعی از اساتید و دست‌اندرکاران نظام آماری کشور برگزار گردید. در مراسم افتتاحیه‌ی این کنفرانس همچنین از ترجمه‌ی کتاب SNA۲۰۰۸ رونمایی شد و از افراد نمونه در حوزه‌ی آمار کشور تقدیر به عمل آمد. در ادامه‌ی این مراسم، کنفرانس دو روزه‌ی مهاجرت با سخنرانی رئیس کمیته‌ی علمی کنفرانس، جناب آقای دکتر محمودیان و سخنرانی سرکار خانم دکتر العداوی، رئیس صندوق جمعیت سازمان ملل متحد در ایران آغاز به کار نمود.

تا ۴۵ روز بعد از آن ماه و نرخ رشد اقتصادی نیز بر اساس استانداردهای بین‌المللی، پس از پایان هر فصل توسط مرکز آمار ایران اعلام می‌گردد. دکتر عادل آذر در ادامه با اشاره به این که برای محاسبه‌ی رشد اقتصادی، حدود صد و پنجاه طرح توسط مرکز آمار ایران اجرا می‌شود، افزود: تمامی این طرح‌ها توسط نیروهای متخصص مرکز آمار ایران و همکاران این مرکز در استان‌ها اجرا می‌گردد که حدود پانصد نفر هستند و این در حالی است که

کشورهای هم‌تراز ایران در منطقه مانند ترکیه و کره‌ی جنوبی با دارا بودن دو هزار نفر نیروی متخصص همین فعالیت‌ها را انجام می‌دهند. ولی مرکز آمار ایران از نظر تکنیکی و علمی کمبودی ندارد و علاوه بر آن به‌عنوان کشوری شاخص در منطقه در حوزه‌ی آمار، چندین کارگاه بین‌المللی در سال برگزار می‌کند به طوری که هم‌اکنون فعالیت‌های منطقه‌ای در چارچوب سازمان آکو و سازمان‌های آماری آسیایی و حتی سازمان ملل با همکاری مرکز آمار ایران اجرا می‌شود که این‌ها همه نشان‌دهنده‌ی توانمندی‌های مرکز آمار ایران با عقبه‌ی ۵۰ سال فعالیت حرفه‌ای است.

دکتر آذر در ادامه‌ی سخنان خود، با اشاره به این که جدول داده-ستاده توسط مرکز آمار ایران تهیه می‌شود، مبنای تدوین برنامه‌ی ششم توسعه است، گفت: پیش‌نیاز تهیه‌ی داده‌های جدول داده - ستانده و سایر طرح‌های مرکز، وجود یک زیرساخت قوی فناوری اطلاعات (IT) در مرکز آمار ایران است که این زیرساخت قوی امکان اجرای سرشماری کشاورزی در سال ۱۳۹۳ را به شیوه‌ی کاملاً الکترونیکی به وجود آورد و سرشماری نفوس و مسکن کشور در سال آینده نیز با بهره‌گیری از ۲۵ هزار مأمور آمارگیر و به صورت الکترونیکی انجام

خواهد شد. وی افزود: با توجه به توان بالای مرکز آمار ایران، سازمان ملل متحد مأموریتی را در حوزه‌ی تولید حساب‌های ملی و اقماری به این مرکز واگذار کرد که بدون هزینه و با بهره‌گیری از اطلاعات موجود این آمار تولید و به دولت نیز ارائه شد که بر اساس این آمار سهم اقتصاد روستا ۲۶ درصد شد.

رئیس مرکز آمار ایران در بخش دیگری از سخنان خود، در رابطه با ضرورت ارتقاء فرهنگ آماری در کشور گفت: مرکز آمار هر کشور، برج مراقبت آن محسوب می‌شود به عبارتی پیشانی دولت است. لذا اگر فرهنگ و سواد آماری در جامعه افزایش یابد اعتماد به نظام نیز افزایش خواهد یافت. وی ادامه داد: بحث بر سر مسئله‌ی مرجعیت مرکز آمار ایران است. یعنی زمانی که دو نرخ متفاوت توسط مرکز آمار و یک دستگاه دیگر تولید می‌شود، عدد دستگاه دیگر با توجه به این مرجعیت باید مورد سؤال و راستی‌آزمایی قرار گیرد.

دکتر عادل آذر در ادامه ضمن تأکید بر این نکته که سامان‌دهی آمارهای ثبتي، منوط به همکاری کلیه‌ی دستگاه‌ها با مرکز آمار و ارائه‌ی آمار و اطلاعات به این مرکز است گفت: نظام آمار ثبتي یعنی اینکه همه‌ی دستگاه‌ها در کنار شما باشند، خوشبختانه همکاری در ارائه‌ی اطلاعات خیلی خوب است اما متأسفانه همکاری دستگاه‌ها برای دادن اطلاعات به مرکز آمار ایران با مشکلاتی همراه است و با چنین شیوه‌ی نظام آمارهای ثبتي نمی‌تواند شکل بگیرد و شکل‌گیری نظام آمارهای ثبتي مستلزم همکاری همه‌ی دستگاه‌های اجرایی می‌باشد. وی همچنین از هیئت دولت و معاون اول رئیس‌جمهور برای استقرار نظام آمارهای ثبتي و ساز و کار همکاری مستمر و جدی دستگاه‌های اجرایی درخواست حمایت و پشتیبانی نمود.

برنامه‌ریزی مناسب کرد. وی تأکید کرد: برخورداری از اطلاعات و آمار صحیح در برنامه‌ریزی بسیار مهم است زیرا برنامه‌ریزی صحیح و علمی نیازمند داشتن تصویری مناسب از واقعیت‌های موجود جامعه است و بدون داشتن اطلاعات و آمار صحیح امکان برنامه‌ریزی وجود ندارد.

دکتر جهانگیری ادامه داد: همه‌ی صاحب‌نظران بر این موضوع اتفاق نظر دارند که برای توصیف واقعی وضعیت موجود در زمینه‌های مختلف، شناخت جایگاه واقعی و چشم‌انداز و اهداف و برنامه‌ها و همچنین مسیر و جهت‌گیری رسیدن به اهداف، نیازمند آمار صحیح و علمی است که بر پایه‌ی آن می‌توانیم برنامه‌ای جامع و علمی برای توسعه تدوین کنیم. وی اضافه کرد: علاوه بر جمعیت، اقتصاد، صنعت، کشاورزی و خدمات که نیازمند آمار و شاخص‌های منظم آماری هستند، فرهنگ، سیاست، مسائل اجتماعی و علمی را نیز می‌توان با زبان آمار تبیین و بر اساس آن جهت‌گیری‌های کشور را مشخص کرد.

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه آمار به معنای راست‌گویی بر پایه‌ی اطلاعات صحیح است و نه آمارسازی، تصریح کرد: بنای دولت تدبیر و امید توصیف وضعیت گذشته، حال و آینده‌ی کشور بر اساس واقعیت‌های آماری و بر مبنای علمی است که پیش‌نیاز برنامه‌ریزی صحیح برای کشور هستند.

دکتر جهانگیری افزود: هدف دولت تدبیر و امید شفاف‌سازی است تا نخبگان، صاحب‌نظران و آحاد مردم کشور بدانند که در چه وضعیتی هستیم و چگونه قرار است با مشارکت عمومی مردم بر مشکلات کشور غلبه کرده و تهدیدها را مهار و تبدیل به فرصت کنیم. وی با بیان اینکه توصیف واقعی وضعیت موجود جز از طریق تکیه بر آمار صحیح امکان‌پذیر نیست، گفت: باید مرجعیت رسمی آمارهای ارائه‌شده از سوی مرکز آمار کشور به رسمیت شناخته شود.

معاون اول رئیس‌جمهور اضافه کرد: رهبر معظم انقلاب در این زمینه تعبیر راهگشایی دارند مبنی بر اینکه آمارهای رسمی کشور که توسط مراجع رسمی تولید می‌شوند، نباید مورد خدشه قرار گیرند. دکتر جهانگیری ویژگی‌های آمارهای رسمی و مستند را برشمرد و گفت: در مرحله‌ی اول باید به درستی تشخیص داده شود که برنامه‌ریزی برای امروز کشور نیازمند چه آمارها و اطلاعاتی است و سپس تولید بهنگام آمار و در نهایت ارائه داده‌هایی است که باید از کیفیت خوب

رئیس مرکز آمار ایران در ادامه افزود: آماری که توسط این مرکز تهیه می‌شود می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و ارتقای سطح زندگی مردم کمک کند. وی با اشاره به ماده‌ی ۵۴ قانون برنامه‌ی پنجم توسعه، گفت: در این ماده قانونی مرکز آمار ایران مرجع رسمی آمار در کشور است اما این موضوع باید نهادینه شود. دکتر عادل آذر در پایان تصریح کرد: نظام آماری ما نیمه‌متمرکز است و اگر جایی هم آماری تهیه می‌کند اشکالی ندارد اما باید مطابق استانداردهای مرکز آمار ایران تولید شده و تأیید این مرکز را داشته باشد.

اطلاعات و داده‌های مرکز آمار مورد استناد دولت است و در برنامه‌ریزی‌های کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

معاون اول رئیس‌جمهور که به‌عنوان یکی از مدعوین بلند مرتبه‌ی کشور در مراسم روز آمار حضور داشت، مهم‌ترین نیاز امروز کشور برای حل چالش‌های موجود نظیر مسائل زیست‌محیطی، کمبود آب، بیکاری، ایران‌هراسی، ناامنی‌های منطقه و مشکلات اقتصادی را برنامه‌ریزی دانست و گفت: آمارها و مستندات صحیح و علمی بهترین ابزار برای مدیریت کشور است تا دولت بتواند بر اساس آن برنامه‌ریزی منسجم و دقیقی داشته باشد. دکتر اسحاق جهانگیری در سخنرانی خود در این مراسم، روز آمار را فرصتی مناسب برای توجه به شاخص‌های آماری به‌عنوان مهم‌ترین شاخص‌های برنامه‌ریزی مد نظر کارشناسان و صاحب‌نظران این عرصه ذکر کرد و گفت: نخستین گام در فرایند برنامه‌ریزی داشتن تصویری روشن از واقعیت‌های موجود جامعه است تا ضمن شناسایی فرصت‌ها، نیازها و تنگناهای اساسی را شناسایی و برای از بین بردن یا کاهش اثرات آن

ملاک عمل خواهد بود.

مهاجرت یک مسئله‌ی جهانی است و از طریق همکاری‌های بین‌المللی باید به حل این مشکل کمک کرد

دکتر رحمانی فضلی، وزیر کشور، به‌عنوان یکی دیگر از سخنرانان مراسم گرامی‌داشت روز آمار و پنجاهمین سال تأسیس مرکز آمار ایران و همچنین کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت، الگوها، پیامدها و سیاست‌ها» که به همراه مراسم روز آمار برگزار شد، به تبیین علل و عوامل پدیده‌ی مهاجرت پرداخت و گفت: مهاجرت پدیده‌ای انسانی است و باید از نظر اجتماعی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی، با رویکردی عادلانه، منصفانه، قانونی و شفاف با آن برخورد کرد. دکتر رحمانی فضلی وجود نابرابری‌ها در تمام ابعاد به‌ویژه از بعد امنیتی و معیشتی را عامل اصلی پدیده‌ی مهاجرت دانست و گفت: جمهوری اسلامی ایران به دلایل اعتقادی و انسانی پذیرای دو و نیم میلیون مهاجر است و با وجود اینکه روزانه ۲ هزار نفر از اتباع افغانستان به کشور خود دلالت داده می‌شوند، اما به دلیل نابرابری‌های موجود در زمینه‌های امنیتی، اقتصادی و معیشتی، در همین مدت ۱۵۰۰ تا ۱۷۰۰ مهاجر جدید به صورت غیر مجاز وارد کشورمان می‌شوند.

وزیر کشور با تأکید بر لزوم رعایت حقوق مهاجرین و تلاش برای تعامل جامعه مهاجرپذیر با مهاجران گفت: باید شرایط به‌گونه‌ای باشد که هر لحظه امکان اعمال حاکمیت و مدیریت برای این گروه فراهم باشد.

برخوردار باشند تا بتوان بر آن اتکا کرد. وی افزود: در فقدان نظام آماری با کیفیت و بهنگام، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی از تفکر آماری فاصله خواهد گرفت و به سوی حدس و گمان پیش خواهد رفت. بدیهی است که برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری بر اساس حدس و گمان تابعی از شانس و اقبال بوده و منجر به شکست می‌شود که متأسفانه آثار این‌گونه تصمیمات سال‌های متمادی کشور را گرفتار خواهد کرد. معاون اول رئیس‌جمهور ضرورت توجه به تحولات جهانی و تغییرات اجتماعی در بررسی‌های آماری را خاطر نشان ساخت و تصریح کرد: باید بر اساس تغییراتی که در جامعه رخ می‌دهد بتوانیم شاخص‌های متناسب با آن را تعریف کنیم و همزمان با تغییرات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی با فرصت‌های جدید و آسیب‌های نوپدید که برای جامعه بوجود می‌آید آشنا شویم و برنامه‌ریزی لازم را برای مواجهه‌ی علمی با چالش‌های نوظهور انجام دهیم. دکتر جهانگیری اضافه کرد: باید نیازها و مطالبات نسل جدید کشور و همچنین دغدغه‌های مردم در عصر جدید را درک کنیم و متناسب با آن برنامه‌ریزی نماییم.

معاون اول رئیس‌جمهور ادامه داد: مثلاً در شرایط امروز کشور که به دنبال اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی هستیم لازم است شاخص‌هایی تعریف کنیم که بتوانیم عملکرد خود را در زمینه‌ی اجرای اقتصاد مقاومتی مورد ارزیابی قرار دهیم. دکتر جهانگیری با بیان اینکه شناسایی تغییرات جدید و برنامه‌ریزی متناسب با آن در زمینه‌ی مسائل اجتماعی و فرهنگی پیچیده تر است، افزود: در برنامه‌ی سوم توسعه طرح پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مردم ایران که امکان رصد فرهنگی و اجتماعی جامعه و سنجش سرمایه‌ی اجتماعی و فرهنگی کشور را فراهم می‌کرد، متأسفانه تداوم نیافت اما خوشبختانه در دولت تدبیر و امید، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این پیمایش را در برخی از استان‌ها آغاز کرده که پس از تکمیل طرح، نتایج آن را در اختیار کاربران و نخبگان کشور قرار خواهد داد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود بر این نکته تأکید کرد که باید با استفاده از آمار صحیح بدون پیش‌داوری و برخورد سلیقه‌ای زمینه‌ی بهره‌برداری مطلوب از منابع مادی و معنوی کشور را فراهم آوریم. دکتر جهانگیری در بخش پایانی سخنان خود با قدردانی از عملکرد مرکز آمار ایران اظهار داشت: اطلاعات و داده‌های مرکز آمار مورد استناد دولت است و در برنامه‌ریزی‌های کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد و این اطلاعات برای ما در تدوین برنامه‌ی ششم توسعه

برنامه‌ریزی کنیم که در این‌گونه مناطق درآمد متوازن به حضور جمعیت پایدار به‌عنوان اصلی‌ترین عامل دفاع غیر عامل بیانجامد و این مؤلفه با توجه به توانمندی‌های طبیعی و انسانی در کشورمان قابل دستیابی است.

دکتر رحمانی فضلی توجه به اقتصاد مقاومتی و برنامه‌ریزی متناسب با اقتصاد هر یک از مناطق مرزی کشور را عامل جذب و پایداری جمعیت در این مناطق دانست و افزود: با اجرای پروژه‌های پیش‌ران می‌توان اقتصاد مناطق مرزی را متحول کرد و توسعه‌ی پایدار را برای این‌گونه مناطق به ارمغان آورد. وی در پایان اجرای طرح‌های پتروشیمی در مناطق مرزی به ویژه طرح توسعه بندر چابهار در جنوب شرق را از جمله طرح‌های تحول آفرین در کشور در راستای ایجاد تعادل و توازن نام برد و تصریح کرد: باید در نظام بودجه‌ریزی، بانکی و پولی تغییر ایجاد کنیم و مبنای برنامه‌ریزی خود را توسعه‌ی پایدار و متوازن با بهره‌مندی از توانمندی‌های داخلی کشور قرار دهیم.

در پایان مراسم افتتاحیه از برگزیدگان نظام آمار کشور از میان مدیران و کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهش‌شکده‌ی آمار، استانداری‌ها، دانشگاهیان، آمارگیران و سایر فعالان حوزه‌ی آمار و برنامه‌ریزی تقدیر به‌عمل آمد.

وزیر کشور با اشاره به نبود کنترل صحیح برخی از کشورهای همسایه بر مرزها تأکید کرد: یکی از دلایل این افزایش مهاجرت، نبود امنیت در مرزهاست و باید اذعان داشت در برخی از این کشورها امکان کنترل مرزها در حد صفر است و این موضوعی است که خود این کشورها نیز در مذاکراتشان با ما همواره به آن اذعان دارند. رحمانی فضلی با اشاره به آمیختگی مهاجران افغانستانی در کشور افزود: همواره تلاش ما در نظام اداری، تبلیغاتی و اعتقادی، پذیرش بحث جامعه‌پذیری و تعامل با مهاجران به‌عنوان بخشی از جامعه بوده است به گونه‌ای که به کنترل تضادها و درگیری‌ها منجر شود.

وزیر کشور با اشاره به تعامل ایجادشده بین مهاجران و جامعه افزود: همگرایی و جامعه‌پذیری را در هر دو طرف جامعه و مهاجران می‌توان مشاهده کرد. رحمانی فضلی گفت: موضوع مهاجرت یک مسئله‌ی جهانی است و از طریق همکاری‌های بین‌المللی باید به حل این مشکل کمک کرد. وزیر کشور همچنین گفت: آنچه عمدتاً در پدیده‌ی مهاجرت به‌عنوان یک موضوع مسئله‌ساز مطرح است، مهاجرت‌های غیر مدیریت‌شده و غیر قانونی است که برای کشورهای مختلف هم مبدأ و هم مقصد و در داخل در سطح ملی و منطقه‌ای مشکلاتی ایجاد می‌کند و حل این مسئله مستلزم برنامه‌ریزی دقیق است.

وی با اشاره به پدیده‌ی مهاجرت از مناطق مرزی به نواحی مرکزی و برخوردار کشور گفت: باید به گونه‌ای در مناطق مرزی کشور

کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاستها»

کنفرانس بین‌المللی
مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاستها
۵ و ۶ آبان ماه ۱۳۹۴
دانشگاه تربیت مدرس
The International Conference on Migration:
Patterns, Consequences and Policies

محورهای کنفرانس:

محور اول: منابع داده‌های مهاجرت

- روشن‌سازی نیه و تولید داده‌های مهاجرت
- ارزیابی داده‌های مهاجرت
- همکاری‌های بین‌المللی در تهیه داده‌های مهاجرت

محور دوم: مهاجرت داخلی

- مهاجرت الگوها و ویژگی‌ها
- رشد
- محل
- پیامدها
- تجربیات سایر کشورها

محور سوم: مهاجرت خارجی

- مهاجرت الگوها و ویژگی‌ها
- رشد
- محل
- پیامدها
- تجربیات سایر کشورها

محور چهارم: مهاجرت و اقتصاد

- مهاجرت و بازار کار
- مهاجرت و رشد اقتصادی
- مهاجرت و سرمایه انسانی

مدرسه عالی تهران، خیابان بهمن‌الدین آصف‌آبادی، خیابان ابن سینا، خیابان ۲۵ شهری، کد پستی: ۱۴۳۹۴۱۱۱۱
کد ملی: ۱۴۳۹۴۱۱۱۱ - ۱۴۳۹۴۱۱۱۱
وب گاه: <http://icomm.srtc.ac.ir>
پست الکترونیک: icomm@srtc.ac.ir

کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاستها» با پیشنهاد پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران و همراهی و هم‌فکری انجمن جمعیت‌شناسی، مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور، انجمن آمار ایران و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد با هدف تدوین راهکارها و سیاست‌های مناسب مرتبط با مهاجرت در برنامه‌ی ششم توسعه و بررسی بیانات مقام معظم رهبری در سال‌های اخیر در سیاست‌های کلی جمعیت در زمینه‌ی مهاجرت و بازتوزیع جمعیت، پس از مراسم افتتاحیه‌ی بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی برگزار شد.

محورهای اصلی کنفرانس عبارت بودند از:

- ◆ محور اول: منابع داده‌های مهاجرت
- ◆ محور دوم: مهاجرت داخلی
- ◆ محور سوم: مهاجرت خارجی
- ◆ محور چهارم: مهاجرت و اقتصاد

در این کنفرانس چهار مهمان خارجی از کشورهای آمریکا، استرالیا و سوئیس برای ارائه‌ی سخنرانی در کنفرانس شرکت کرده بودند.

در روز نخست برگزاری کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها،

پیامدها و سیاستها»، بررسی دو محور با عنوان‌های «منابع داده‌های مهاجرت» و «مهاجرت داخلی» در دستور کار این کنفرانس قرار گرفت تا بستری مناسب برای واکاوی موشکافانه‌ی الگوها و پیامدهای مهاجرت را فراهم آورد. سعید معیدفر مشاور اجتماعی وزیر راه و شهرسازی با تشریح مقاله‌ی خود با عنوان «عوامل اجتماعی مهاجرت‌های داخلی» با اشاره به این نکته که مهاجرت انسان‌ها برای زیست بهتر پدیده‌ی جدیدی نیست افزود: به نظر می‌رسد این پدیده در دنیای معاصر هم به لحاظ کمی و هم از نظر ابعاد و عوامل تأثیرگذار بسیار بیشتر و متنوع‌تر است.

سعید معیدفر با بیان اهمیت مطالعه‌ی مهاجرت از ابعاد جمعیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تصریح کرد که مطالعه‌ی همه‌جانبه‌ی این پدیده نیازمند دسترسی به اطلاعات و آمار مهاجرت داخلی است. بر پایه‌ی سخنان مشاور اجتماعی وزیر راه بیش‌تر این آمارها از یافته‌های حاصل از سرشماری‌ها به دست می‌آید که بسیار محدود بوده و تنها شناخت‌های بسیار عام و کلی به دست می‌دهند. بنا بر این بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته اطلاعات مهاجرت را از سیستم ثبتی جمع‌آوری می‌کنند که با ایجاد نظام ثبتی دقیق و متمرکز می‌توان تصویری پویا از جابه‌جایی‌های جمعیتی ارائه کرد.

به گفته‌ی وی هدف از طرح این مقاله تبیین اهمیت داده‌های

Professor Ellen Percy Kraly

برگزار گردید.

در روز دوم برگزاری کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاست‌ها»، بررسی دو محور با عنوان‌های «مهاجرت خارجی» و «مهاجرت و اقتصاد» در دستور کار این کنفرانس قرار گرفت. علاوه بر سخنرانان داخلی در این روز، خانم الن کلری از دانشگاه کُلگیت آمریکا به ارائه‌ی مقاله خود تحت عنوان

International Migration Statistics and International Migration Research: Global, Transnational, and National Contexts
در خصوص مهاجرت خارجی پرداخت.

همچنین جناب آقای دکتر فرهاد مهران، مشاور سازمان جهانی کار به ارائه‌ی مقاله خود تحت عنوان

Global and Regional Estimation of Migrant Workers, 2013
و جری هوگوت مشاور جمعیت و توسعه در تایلند به ارائه‌ی مقاله خود تحت عنوان

The Demography of Temporary Labour Migration in Asia

در خصوص مهاجرت و اقتصاد پرداختند.

در روز پایانی کنفرانس میزگردی تحت عنوان سیاست‌گذاری‌های مهاجرت و قوانین و مقررات مهاجرت با ریاست جناب آقای دکتر حبیب‌اله زنجانی و با حضور آقایان دکتر فرهاد مهران، دکتر حسن طایی، دکتر محمد میرزایی، دکتر حسین محمودیان و دکتر محمدجلال عباسی شوازی برگزار گردید.

بر اساس نظر کمیته‌ی داوران، مقاله خانم‌ها دکتر آرزو باقری و دکتر مهسا سعادت با عنوان «نمونه‌گیری از مهاجران با استفاده از روش نمونه‌گیری پاسخگو محور» به‌عنوان مقاله‌ی برتر و پوستر خانم‌ها هما طاهری‌پور و شهلا صباغی با عنوان «تأثیر مهاجرت‌های شغلی بر بازار کار کلان‌شهرها» به‌عنوان پوستر برتر انتخاب شد و از آنها تقدیر به عمل آمد.

در پایان مراسم، بیانیه‌ی پایانی این کنفرانس توسط جناب آقای دکتر حبیب‌اله زنجانی قرائت شد. متن بیانیه‌ی پایانی کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاست‌ها» به شرح زیر است.

مهاجرت، بیان ظرفیت‌های موجود در سازمان ثبت احوال برای ثبت داده‌های جابه‌جایی و مهاجرت داخلی، بررسی ابعاد گوناگون فرایند جمع‌آوری و تولید آمار جابه‌جایی داخلی و ارائه‌ی راهکارهای لازم به منظور تعیین ساز و کار مناسب و کارآمد برای ثبت مهاجرت به‌عنوان یک واقعه است.

در روز اول کنفرانس، علاوه بر سخنرانان داخلی، پرفسور مارتین بل، مدرس دانشگاه کوئینزلند استرالیا به زبان انگلیسی به تشریح ۲ مقاله با عنوان

«Collecting Data on Internal Migration: Towards Global Best Practice»

در خصوص منابع داده و

«Cross-national comparisons of internal migration: An update on global patterns and trends»

در خصوص مهاجرت داخلی پرداخت.

در روز اول کنفرانس میزگردی تحت عنوان مهاجرت از دیدگاه کشورهای مقصد با ریاست جناب آقای دکتر محمدجلال عباسی شوازی، استاد جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران و رئیس مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور و با حضور مهمانان خارجی

Professor Farhad Mehran

Dr Jerrold W. Huguet.

Professor Martin Bell

بیانیه پایانی کنفرانس بین‌المللی «مهاجرت: الگوها،

پیامدها و سیاست‌ها»

خرد جمعی، به بررسی مسائل این حوزه پرداخته شود و با فراهم آوردن بستر مناسب برای تدوین راهکارها و سیاست‌های مناسب مرتبط با مهاجرت در برنامه‌ی ششم توسعه اقدام نماید. به هر روی بر اساس مقالات دریافت‌شده و حاصل هم‌اندیشی اعضای محترم کمیته‌ی علمی، بیانیه‌ی کنفرانس به شرح زیر در هر محور جمع‌بندی شده است.

منابع داده‌های مهاجرت

- ◆ ایجاد الزامات، ساختارها و ظرفیت‌های زیربنایی مناسب، بازنگری در فرایند جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات جابه‌جایی و مهاجرت داخلی با رویکرد ثبتي که در آن مهاجرت به‌عنوان یک واقعه مکان‌محور جمعیتی تعریف می‌شود و هرگونه تغییر نشانی به‌عنوان یک رویداد ثبت گردد.
- ◆ تعریف کاربردی استاندارد از آدرس قانونی سکونت افراد در نظام ثبتي کشور.
- ◆ تعیین «مهلت قانونی» برای اعلام تغییر محل سکونت و اعمال «ضمانت‌های اجرایی مدنی و کیفری» برای تخلف از اعلام به موقع بستر مناسبی برای جلوگیری از کم‌پوششی ثبت اطلاعات مهاجرت داخلی و جابه‌جایی‌ها بر اساس ثبت تغییر نشانی.
- ◆ ارتقای سیستم‌های ثبتي مهاجرت، تولید و راه‌اندازی سامانه‌ی اعلام و ثبت تغییر نشانی.
- ◆ همکاری و تعامل نزدیک دستگاه‌های متولی داده‌های اداری مهاجرت و مرکز آمار به‌عنوان متولی آمارهای رسمی کشور.
- ◆ انجام آمارگیری جمعیتی برای شناسایی و فهم بیشتر عوامل مؤثر بر مهاجرت.

دولت‌ها به‌عنوان متولیان سیاست‌گذاری در عرصه‌های مختلف جامعه همواره نیازمند دانستن وضعیت گذشته و حال و همچنین داشتن دورنمایی از وضعیت آتی در سطوح خرد و کلان کشور هستند. در این بین اطلاعات مربوط به جمعیت و نیروی انسانی و تحرکات آن از اهمیت بالایی برخوردار است. تحرک و جابه‌جایی انسان‌ها بین واحدهای مختلف جغرافیایی دارای آثار و پیامدهای متنوع و بسیار زیادی است. بدون بررسی الگوها، علل و پیامدهای مهاجرت، انجام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کارآمد و دقیق امکان‌پذیر نیست. در ارتباط با مهاجرت، اطلاعات قابل ملاحظه‌ای در کشور وجود دارد که بر اساس آن‌ها مطالعاتی نیز صورت گرفته است. اما با وجود این مطالعات، هنوز در بعضی موضوعات و موارد کاستی‌هایی وجود دارد که تمام سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با این حوزه باید در رفع آن‌ها گام بردارند.

با بررسی بیانات مقام معظم رهبری در سال‌های اخیر در سیاست‌های کلی جمعیت در زمینه‌ی مهاجرت و بازتوزیع جمعیت، متوجه می‌شویم ایشان اهمیت و اولویت ویژه‌ای برای:

- ◆ باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی
 - ◆ حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی به ویژه در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان از طریق توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب و کار با درآمد کافی
 - ◆ مدیریت مهاجرت به داخل و خارج هماهنگ با سیاست‌های کلی جمعیت با تدوین و اجرای ساز و کارهای مناسب
 - ◆ تشویق ایرانیان خارج از کشور برای حضور و سرمایه‌گذاری، و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانایی‌های آنان
- داشته‌اند.

برگزاری همایش بین‌المللی «مهاجرت: الگوها، پیامدها و سیاست‌ها» مبتنی بر نظرات مقام معظم رهبری در سیاست‌های کلی جمعیت، فرصت مغتنمی فراهم آورده است تا با تکیه بر دستاوردهای علمی و

مهاجرت داخلی

- ♦ توجه به برنامه‌های توسعه‌ی روستا از طریق ایجاد شغل و توسعه‌ی صنایع کوچک در روستاها و شهرهای کوچک، توجه به برنامه‌ی عمران روستایی و توسعه‌ی یکپارچه‌ی روستایی، توسعه‌ی امکانات بهداشتی - درمانی، آموزشی، تفریحی و فرهنگی مناسب در مناطق روستائی و شهرهای کوچک با هدف حفظ جمعیت روستاها.
- ♦ ایجاد فرصت‌های شغلی در بخش کشاورزی به همراه درآمد پایدار.
- ♦ افزایش توجه به بخش کشاورزی توسط دولت از طریق سیاست‌گذاری صحیح و اعطای تسهیلات بلاعوض به کشاورزان.
- ♦ در نظر گرفتن بسته‌های حمایتی و تشویقی ویژه برای مناطق روستایی.
- ♦ اقتصادی کردن فعالیت‌های کشاورزی و اینکه کشاورزان بتوانند با قیمت مناسب و حمایت دولت، تولیدات خود را در بازارهای ملی و جهانی ارائه نمایند.
- ♦ تمرکززدایی در شهرهای بزرگ از طریق برقراری مهاجرت‌های معکوس از شهر به روستا و ایجاد محرک‌هایی برای انتقال صنایع و کارگران به شهرهای کوچک‌تر.
- ♦ تلاش در جهت توزیع بهینه‌ی جمعیت، متناسب با سیاست‌های آمایش سرزمین.
- ♦ افزایش سطح آموزش با هدف افزایش بهره‌وری کشاورزی
- ♦ توانمندسازی شهرهای کوچک و متوسط و توجه ویژه به آنها و شناخت قابلیت‌ها و پتانسیل‌های آنها.
- ♦ توسعه متوازن منطقه‌ای و عدم تمرکزگرایی خدمات و اشتغال در

- ♦ مناطق شهری.
- ♦ توجه ویژه به توسعه‌ی گردشگری در مناطق روستایی.
- ♦ توجه ویژه به جمعیت قابل توجهی که از کلان‌شهرها خارج شده‌اند و تمرکز بر این نوع از مهاجرت معکوس.
- ♦ کاهش سهم دانشجویان کلان‌شهرها.

مهاجرت خارجی

- ♦ بازنگری اهداف، سیاست‌ها و قوانین جمهوری اسلامی ایران در امور مهاجرین و اتباع خارجی مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری.
- ♦ ایجاد مدیریت قطب‌های علمی توسط نخبگان داخل و خارج.
- ♦ ایجاد و تقویت شبکه‌های دانشجویان و محققان نخبه.
- ♦ ایجاد انجمن‌های حمایت از نخبگان و قرار دادن تسهیلات رفاهی، امنیتی، علمی و پژوهشی برای آنان.
- ♦ ثبت، تجمیع و تدوین تمام تردها در همه‌ی مرزهای زمینی، هوایی و دریایی به همراه اطلاعات گذرنامه‌ای و روایدی شامل اطلاعات کاملی از اطلاعات فردی مانند نام، سن، جنس، تاریخ تولد، کشور محل تولد، کشور متبوع و کشور مبدأ یا مقصد حرکت، تاریخ عبور از مرز به تفکیک مهاجران از گردشگران و سایر مسافران به طور منظم توسط نیروی انتظامی.
- ♦ کاهش سطح تفاوت توسعه‌ی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مناطق کم‌تر توسعه‌یافته با مناطق توسعه‌یافته به منظور کاهش روند جریان مهاجرتی.
- ♦ به استناد بند ۱۱ سیاست‌های کلی جمعیت مبنی بر مدیریت مهاجرت به داخل و خارج، لزوم تمرکز بر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و هماهنگی بهینه‌سازی مدیریت اجرایی، لزوم ایجاد ساختار و تشکیلات مشخص در مدیریت متمرکز مهاجرت به خارج ضروری است.
- ♦ ایجاد بانک آماری جامع و متمرکز ایرانیان خارج از کشور.
- ♦ ظرفیت‌سازی جهت ایجاد ساختارهای لازم برای تجمیع ظرفیت‌های ارتباطی ایرانیان خارج از کشور.
- ♦ ایجاد بسترهای مناسب جهت توسعه‌ی کمی و کیفی سازمان‌های مردم نهاد در حوزه‌ی ایرانیان خارج از کشور.
- ♦ طراحی و اجرای آمارگیری ویژه برای برآورد مهاجرت به خارج از کشور.

♦ ساماندهی اتباع سایر کشورها خصوصاً افغانستان در قالب شرکت‌های رسمی پیمانکاری.

♦ ایجاد سهولت نسبت به بازگشت ایرانیان خارج از کشور.

♦ تدوین راهکارهای مناسب برای تضمین بازگشت سرمایه‌گذاری‌های ایرانیان خارج از کشور که در صد سرمایه‌گذاری در ایران هستند و رفع دل‌نگرانی‌های موجود در این مسیر.

اقتصاد و مهاجرت

♦ حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان به مفهوم اهمیت دادن به ایده‌ها و مهارت‌های تحصیل‌کردگان، به کارگیری متقاضیان ورود به دانشگاه‌ها در رشته‌هایی که مورد نیاز بازار کار است.

♦ تخصیص بودجه مناسب به تحقیقات و پژوهش‌های سازمان‌ها و ادارات و تخصصی‌کردن مشاغل به منظور جلوگیری از مهاجرت نخبگان از کشور و بیکاری دانش‌آموختگان.

♦ فراهم آوردن زمینه‌ی تحصیل نخبگان در داخل کشور و آماده‌سازی زمینه‌ی پژوهش و تحقیق برای این افراد و فراهم آوردن امکان اشتغال متناسب با رشته‌ی تحصیلی با ایجاد پردیس‌های تحقیقات علوم پایه.

♦ ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب در نواحی روستایی با راه‌اندازی مشاغل کوچک و زودبازده.

♦ افزایش درآمد و برقراری توازن درآمد شهری و روستایی از

طریق خرید تضمینی محصولات زراعی و دامی به قیمت‌های مناسب.

♦ شناسایی امکانات بالقوه نواحی روستایی برای استقرار و شکل‌گیری صنایع همسو با ویژگی‌های روستایی به‌عنوان مکانیزم مؤثر بر رشد اقتصادی و آثار آن در جذب نیروی کار.

♦ فراهم‌آوردن زمینه‌های رشد اقتصادی از طریق ایجاد بنیادهای کارآفرینی و توانمندسازی نیروی انسانی مستعد.

♦ ساماندهی کارگران در قالب نهادها و مؤسسات تعاونی کارگری به خصوص در بخش کشاورزی و تحت پوشش بیمه قراردادان آنها.

♦ متعادل‌ساختن توزیع جمعیت در سطح کشور با استفاده از ابزار استقرار فعالیت و زیرساخت‌ها و بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و امنیتی در محور شرق، جنوب و مناطق کم‌جمعیت مرکزی.

♦ همسویی راهبردهای توزیع و استقرار جمعیت در پهنه‌ی سرزمین با امکانات منابع آبی و فرصت‌های اشتغال و جذب نیرو.

♦ ایجاد اشتغال مکمل در مناطق روستایی و نواحی کم‌تر توسعه‌یافته‌ی مرکز، جنوب و شرق کشور به منظور حفظ جمعیت موجود.

♦ تدوین قوانین مهاجرت با توجه به نیازهای کشور و اجرایی کردن آن.

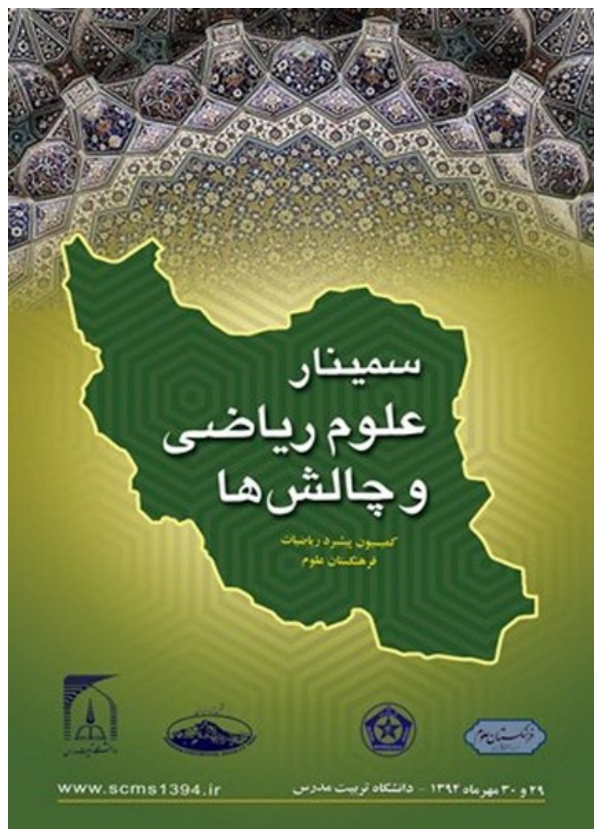
فعالیت‌های انجمن آمار ایران به مناسبت روز جهانی آمار و اول آبان روز آمار و برنامه‌ریزی

۱. پیام دبیر کل سازمان ملل برای بزرگداشت روز جهانی آمار به فارسی ترجمه شد.
۲. رئیس انجمن آمار ایران پیامی برای اعلام و دعوت به برگزاری با شکوه‌تر جشن این روز و ارتقاء فرهنگ آماری به مراکز دولتی، غیر دولتی، علمی و پژوهشی به همراه پیام دبیر کل سازمان ملل ارسال نمودند.
۳. خانه‌ی آمار اصفهان مورخ پنج‌شنبه ۱۶ مهر ۱۳۹۴ در شهر علم اصفهان با حضور آقای دکتر علامت‌ساز نایب رئیس انجمن آمار ایران افتتاح شد.
۴. ویژه‌نامه‌ای برای گرامی‌داشت بیست و پنجمین سال فعالیت انجمن آمار ایران در حال چاپ است.
۵. مراسم بزرگداشت این روز در دانشگاه‌ها و گروه‌های آمار با قرائت پیام رئیس انجمن آمار ایران و حضور اعضای هیئت مدیره انجمن برگزار گردید.
۶. سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها در دانشگاه تربیت مدرس در تاریخ ۲۸ و ۲۹ مهرماه برگزار شد.
۷. لوگوی روز جهانی آمار به فارسی تهیه و برای نمایه شدن در سایت روز جهانی آمار ارسال شد.
۸. به مناسبت این روز و ربع قرن فعالیت انجمن آمار ایران نماد انجمن آمار ایران به صورت لوح تهیه شد.
۹. همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با قرائت پیام رئیس انجمن آمار ایران و معرفی انجمن آمار ایران در شرکت آب و فاضلاب روستایی استان تهران برگزار شد.
۱۰. بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان با حضور آقای دکتر اسکندری عضو هیئت مدیره انجمن آمار ایران و آقای دکتر محمدزاده بازرگ برگزار شد.

سمینار علوم ریاضی و

چالش‌ها

«سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها» با پیشنهاد و ابتکار عمل «کمیسیون پیش‌برد ریاضیات فرهنگستان علوم» و با همراهی و هم‌فکری انجمن ریاضی و انجمن آمار ایران و پشتیبانی دانشگاه تربیت مدرس با هدف بازنمایی وضعیت مطلوب و کنونی علوم ریاضی، شناسایی چالش‌ها و مشکلات آموزش و پژوهش علوم ریاضی در ایران و تأثیر آنها بر توسعه‌ی پایدار در روزهای ۲۹ و ۳۰ مهرماه ۱۳۹۴ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد.

در مراسم افتتاحیه‌ی این سمینار آقای دکتر رضا داوری اردکانی ریاست فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی در خصوص ریاضیات و برنامه‌های درسی دوره‌های راهنمایی و دبیرستان سخنرانی کرد. خیرمقدم آقای دکتر محمدتقی احمدی رئیس دانشگاه تربیت مدرس، سخنرانی آقای دکتر مهدی بهزاد رئیس اتحادیه‌ی انجمن‌های مرتبط با ریاضیات و عضو پیوسته‌ی فرهنگستان علوم، و گزارش آقای دکتر محسن محمدزاده دبیر سمینار از دیگر بخش‌های مراسم افتتاحیه بود.

محورهای اصلی سمینار عبارت بودند از:

- ♦ وضعیت کنونی ریاضیات مدرسه‌ای و دانشگاهی در ایران.
- ♦ نقش علوم ریاضی در توسعه‌ی پایدار.
- ♦ چالش‌های ملی و جهانی پیش‌روی یاددهی و یادگیری ریاضیات.
- ♦ علوم ریاضی و زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی رشد آن.
- ♦ تربیت نیروی انسانی در حوزه‌ی علوم ریاضی.
- ♦ دانش ریاضی و توسعه‌ی علمی کشور.

♦ علوم ریاضی و سیاست‌گذاری‌های کلان نظام آموزشی.

در نشست‌های دو روزه‌ی این سمینار، با دعوت از صاحب‌نظران این عرصه، جوانب و تنوع چالش‌های رو در رو استواری و پیشرفت علوم ریاضی در کشور مورد نقد و بحث و بررسی قرار گرفت.

برخی از عمده‌ترین چالش‌هایی که در این نشست‌ها بیش‌تر مورد توجه و تأمل و گفتگو بود عبارتند از: «افت شدید علاقه و توجه به درس علوم ریاضی در مدارس و دبیرستان‌های کشور»، «مسئله‌ی تدوین کتاب‌های درسی»، «کاهش جدی معدل دانشجویان ورودی به رشته‌های علوم ریاضی در دانشگاه‌ها»، «مسئله‌ی برنامه‌ریزی درسی و آموزشی این دوره‌ها» و «مسائل دانشگاه فرهنگیان».

محورهای اصلی مورد توجه در این سمینار به طور عمده در طی ۶ میزگرد با عنوان‌های زیر مورد بحث و بررسی قرار گرفت:

۱. مسائل و مشکلات آموزش علوم ریاضی.
۲. نقش علوم ریاضی در صنعت، جامعه و چالش‌های آن.
۳. مسائل و مشکلات آموزش آمار در مقاطع مختلف دانشگاهی.
۴. ریاضیات مدرسه‌ای.
۵. چالش‌های پژوهشی علوم ریاضی در کشور.
۶. تربیت معلم ریاضی در دانشگاه فرهنگیان.

مراسم بزرگداشت روز جهانی آمار و روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه علامه طباطبایی

به مناسبت بزرگداشت دومین روز جهانی آمار و روز آمار و برنامه‌ریزی در ایران، مراسمی در سالن آمفی تئاتر دانشکده‌ی علوم ریاضی و رایانه‌ی دانشگاه علامه طباطبایی در تاریخ ۲۸ مهرماه برگزار شد. در این مراسم پس از سخنرانی مدیر گروه آمار دانشکده، جناب آقای دکتر پورطاهری، سرپرست دانشکده‌ی علوم ریاضی و رایانه به ایراد سخنرانی در خصوص نقش آمار در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری پرداختند. در این مراسم جناب آقای زاهدیان، معاون محترم مرکز آمار ایران، جناب آقای دکتر فرزاد اسکندری، عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه علامه طباطبایی، جناب آقای دکتر جعفری خالدي، عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس و سرکار خانم دکتر رضائی قهرودی به ایراد سخنرانی پرداختند. در این مراسم سرکار خانم دکتر زهرا رضائی قهرودی، رئیس پژوهشکده‌ی آمار علاوه بر ارائه‌ی گزارشی از تعداد و وضعیت دانشجویان و فارغ‌التحصیلان آمار بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، به معرفی فعالیت‌های پژوهشکده‌ی آمار و نحوه‌ی تعامل و همکاری اساتید و دانشجویان آمار با پژوهشکده‌ی آمار پرداختند. ایشان به تشویق دانشجویان مقطع کارشناسی برای گذراندن کارآموزی در پژوهشکده‌ی آمار، انجام پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه‌ی آمار رسمی و ارائه‌ی نتایج پایان‌نامه‌ها در غالب مقاله برای مجلات

پژوهشکده‌ی آمار از جمله دوماهنامه‌ی آمار، مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران و مجله‌ی پژوهش‌های آماری پرداختند. ایشان به شرکت دانشجویان رشته‌ی آمار در دوره‌های آموزشی پژوهشکده‌ی آمار از جمله دوره‌های آشنایی با مبانی آمار رسمی، آشنایی با روش‌های طراحی آمارگیری‌ها، بیوانفورماتیک آماری، کارگاه‌های نرم‌افزارهای آماری از جمله R، Winbugs، SAS و ... و همچنین انجام پایان‌نامه‌ها و رساله‌ی دانشجویان در حوزه‌ی پیشرفت‌های اخیر در آمار و تحلیل داده‌ها در عصر اطلاعات و دیجیتال از جمله Data Science، Big Data، Visualization، Data mining و ... اشاره داشتند. ایشان با درخواست از اساتید و دانشجویان آمار برای مراجعه به سایت پژوهشکده (www.srtc.ac.ir) و مطالعه‌ی طرح‌های پژوهشی از طریق فروشگاه مجازی و مراجعه به سایت مرکز آمار ایران (www.amar.org.ir) و مطالعه‌ی نتایج طرح‌های آمارگیری‌ها و سرشماری‌ها، به افزایش سواد آماری یعنی توانایی تعبیر و تفسیر آمار در جامعه در بین دانشجویان و اساتید اشاره داشتند.

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با عنوان نقش آمار در برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی به همت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی گیلان

رئیس سازمان با بیان اینکه برنامه‌ریزی، بودجه‌بندی و نظارت نیز جزو سایر حوزه‌های فعالیت سازمان است افزود: آمار ممکن است به تنهایی قادر به تبیین واقعیت‌ها نباشد ولی بدون آن هم بررسی واقعیات امکان‌پذیر نیست. وی با اشاره به سابقه‌ی آمار از قرن ۱۷ افزود: هدف اولیه‌ی علم آمار مطالعه‌ی دولت یا دولت‌شناسی بوده و منظور از آمار، اطلاعات مورد نیاز دولت‌ها برای گرفتن مالیات و سربرازگیری و سایر امور مربوط به کشورداری و سیاست بوده است و به مرور دولت‌ها به سمتی گرایش پیدا کردند که رئوس فعالیت‌هایشان بر مبنای آمار باشد.

وی ادامه داد: اولین فعالیت‌های آماری در ایران برای اولین بار در دوران ناصرالدین‌شاه بوده که به تدریج در جامعه جا افتاد و امروزه در واحدهای دانشگاهی تدریس می‌شود.

محمدی با اذعان اینکه نقش آمار در بودجه‌بندی به درستی نمود پیدا نکرده است اظهار داشت: امیدواریم با حرکتی که سازمان آغاز نموده ارتباط بین بودجه و برنامه برقرار شود چرا که اگر متکی بر آمار صحیح نباشیم به سرمنزل مقصود نخواهیم رسید.

وی خاطرنشان کرد: به ابتکار سازمان ملل این روز را گرامی می‌داریم تا هر چه پیش‌تر این علم را در داخل سازمان‌ها و نهادها فعال کنیم و بودجه‌بندی‌ها هم با دقت بیشتری به ثمر برسد.

رئیس سازمان بر تقویت بحث آمار در دستگاه‌های اجرایی تأکید نمود و ادامه داد: قبل از آن که عضو سازمان یا اداره‌ای باشیم عضو ملت هستیم و همه باید هم‌دل باشیم. لذا خواهش من از مدیران دولتی این است سال آینده که سرشماری عمومی نفوس و مسکن را داریم همکاری‌های لازم را داشته باشند تا پایه‌ی مطالعاتی خوبی برای برنامه‌ریزی در امر توسعه صورت گیرد.

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با موضوع نقش آمار در برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی با حضور استاندار، رئیس سازمان، مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی، در تالار حکمت دانشگاه گیلان برگزار شد.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی گیلان در این نشست پس از عرض خیر مقدم خدمت استاندار، مدیران، کارشناسان آماری دستگاه‌های اجرایی و اظهار تشکر از دکتر نجفی به دلیل شرکت در همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی علی‌رغم همه‌ی مشغله‌های کاری، گزارش مختصری از سازمان و همایش برگزار شده داد.

وی با تشبیه سازمان به یک کودک نو پا که حیات خود را آغاز کرده است گفت: احیای سازمان بر مبنای توسعه پایه‌ریزی شده است.

کیوان محمدی با اشاره به ۵ حوزه‌ی فعالیت سازمان پس از احیای آن افزود: اسناد و کتابخانه یکی از این حوزه‌هاست که پایه‌ی توسعه به آن مربوط می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: فعالیت‌های آماری حوزه‌ی دیگر فعالیت سازمان است که امروز به مناسبت گرامی‌داشت روز آمار دور هم جمع شده‌ایم.

سپس از استاندار محترم جهت ایراد سخنرانی دعوت به عمل آمد و ایشان نکات مهمی در خصوص آمار و نقش آن در توسعه بیان نمودند.

دکتر محمدعلی نجفی در همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با بیان اینکه آن چیزی که تصمیم‌سازان بر اساس آمار ترسیم می‌کنند باید به مرحله‌ی اجرا درآید بر ضرورت همکاری فرمانداران و مدیران دستگاه‌های اجرائی در ارائه‌ی آمار صحیح و دقیق تأکید و تصریح کرد: در پژوهش‌های آماری با ایجاد ابزارهای لازم به آمارگیران و برنامه‌ریزان کمک شود. وی به بهره‌مندی از فرصت‌ها برای تصمیم‌سازی خوب در بخش‌های مختلف تأکید کرد و افزود: از آمارهای دقیق برای برنامه‌ریزی صحیح در کشور باید استفاده‌ی شایسته‌ی گردد. استاندار گیلان با اشاره به اینکه در باور و اعتقادات دینی ما دروغ‌گویی جایگاهی ندارد گفت: متأسفانه در برهه‌ای از سال‌های گذشته علی‌رغم تفکیک‌نشده بودن آمار از برنامه‌ریزی نسبت به آن بی‌اعتمادی صورت گرفت. وی افزود: یکی از مسائلی که کشورهای اروپایی و توسعه‌یافته برایش اهمیت قائل هستند اعتماد به نظام برنامه‌ریزی و آمار است. دکتر نجفی با بیان اینکه زیر سؤال بردن آماری که افراد خبره بر روی آن تلاش کرده‌اند صحیح نیست گفت: در مدیریت و برنامه‌ریزی برای آینده‌ی کشور آمار نقش حساس و تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند.

در این همایش که مدیران مرتبط با حوزه‌ی آمار و کارشناسان آماری دستگاه‌های اجرایی حضور داشتند پس از سخنرانی استاندار گیلان و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان، سخنرانان همایش به ایراد سخنرانی پیرامون «نقش آمار در برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی» به شرح ذیل پرداختند:

«وضعیت نظام آمارشناسی کشور» با سخنرانی دکتر محسن محمدزاده، عضو هیئت علمی و معاون پشتیبانی و منابع انسانی دانشگاه تربیت مدرس

«نقش برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی در توسعه‌ی پایدار و متوازن منطقه‌ای» با سخنرانی دکتر اسفندیار جهانگرد، عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده‌ی علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبایی

«نقش آمار در توسعه‌ی پایدار» با سخنرانی دکتر فرزاد اسکندری، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و عضو هیئت مدیره‌ی انجمن آمار ایران

«انقلاب اطلاعات در حکمرانی» با سخنرانی مهندس علیرضا عبدالله‌زاده، مشاور وزارت رفاه، کار و امور اجتماعی

در پایان پس از برگزاری جلسه پرسش و پاسخ، از رابطین آماری برتر دستگاه‌های اجرایی و سازمان با اهدا لوح و هدیه تقدیر به عمل آمد.

گرامی داشت روز جهانی آمار و روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه گیلان

همایش گرامی‌داشت روز جهانی آمار و روز ملی آمار و برنامه‌ریزی سه‌شنبه ۵ آبان ۱۳۹۴ با استقبال دانشجویان دانشکده‌ی علوم ریاضی در تالار شهید کریمی این دانشکده، توسط انجمن علمی آمار دانشگاه گیلان برگزار شد.

در ابتدای همایش، دکتر احمد عباسی رئیس دانشکده‌ی علوم ریاضی دانشگاه گیلان ضمن خیر مقدم به دکتر پاریان و تبریک روز جهانی آمار (۲۸ مهر)، پس از ارائه‌ی توضیحاتی در خصوص روز جهانی آمار، تلاقی روز ملی آمار (اول آبان) با دهه‌ی ریاضیات (۱ الی ۱۰ آبان) را اتفاقی مبارک دانست و ابراز امیدواری کرد: این تلاقی، موجب گسترش ریاضی و آمار در سطح جامعه شده و نتایج ارزنده‌ای در توسعه‌ی آمار و نیز در روند مجموعه‌ی ریاضی به همراه داشته باشد. سپس ایشان به بیان نحوه‌ی شکل‌گیری علم آمار پرداخته و با بیان این مطلب که جنبه‌ی تخصصی آمار، متوجه تجزیه و تحلیل آماری است، تصریح کرد: بشر هر چه پیش‌تر به زندگی متمدن وابسته‌تر شده و زندگی پیچیده‌تر می‌شود، نیاز به تحلیل آماری نیز بیشتر می‌شود.

وی در ادامه با ارائه‌ی گزارشی از وضعیت گروه آمار دانشکده، توسعه‌ی کمی و کیفی گروه آمار را امری ضروری برشمرد و با اشاره به عزم دانشکده در خصوص جذب بیشتر اعضای هیئت علمی، ابراز داشت: راه‌اندازی دوره‌ی دکتری آمار در دانشکده در حال انجام سیر طبیعی خود بوده و پس از اتمام مراحل قانونی، دانشکده، پذیرش دانشجویان در این مقطع را انجام خواهد داد.

دکتر عباسی در پایان با توجه به برگزاری بزرگداشت‌های مختلف این روز که به صورت موازی در سازمان‌ها و نهادهای استانی برگزار می‌شود، پیشنهاد کرد یک همایش متحد و واحد با پشتیبانی و حمایت سازمان‌ها و ارگان‌های مرتبط نظیر استانداری، شهرداری و ... شکل بگیرد که قطعاً نتایج بهتری خواهد داشت.

سخنران بعدی مراسم، مهندس مهرداد نوروزی کارشناس معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان بود که به همراه چند تن از کارشناسان این سازمان در این همایش شرکت نمود.

مهندس نوروزی با اشاره به فعالیت‌های جاری معاونت آمار و اطلاعات سازمان، جمع‌آوری شاخص‌های آماری استان را از جمله این فعالیت‌ها برشمرد. وی ضمن انتقاد از نبود آدرس‌های آماری استاندارد در سطح استان، عدم نزدیکی حوزه‌های اجرایی استان با دانشگاه را از بزرگ‌ترین چالش‌های فعلی خواند و در همین راستا بیان کرد: «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان، آمادگی همکاری با گروه آمار دانشگاه گیلان و نیز کمک به راه‌اندازی خانه آمار گیلان را اعلام می‌کند. مشکلات عدیده‌ی استان را می‌توان با کمک اساتید آمار در قالب طرح‌های پژوهشی از بین برد». همچنین او در انتها درخواست کرد مبحث آمارهای رسمی، بیش از پیش در برنامه‌های آموزشی مورد توجه قرار گیرد.

در بخش بعدی مراسم، دکتر بهروز فتحی عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه گیلان و رئیس دانشکده‌ی فنی مهندسی شرق گیلان ضمن

تشکر از دست‌اندرکاران برگزارکننده این همایش و با تشکر از دکتر پارسیان به دلیل حضور مجدد در دانشگاه گیلان، در سخنانی کوتاه به معرفی شخصیت علمی این استاد بزرگ پرداخت.

دکتر احمد پارسیان رئیس سابق انجمن آمار ایران و استاد آمار دانشگاه تهران با تبریک روز جهانی آمار و دهه‌ی ریاضیات و نیز اشاره به تقارن جالب روز ملی آمار و برنامه‌ریزی با نخستین روز دهه‌ی ریاضیات، انتخاب توأم «آمار» و «برنامه‌ریزی» را برای این روز، انتخابی درست دانست و اظهار داشت: دولت‌مردان بدانند هر برنامه‌ریزی که پشتوانه‌ی آمار نداشته باشد، محکوم به شکست است. بر این باورم که از آمار، زیاد گفته می‌شود اما در عمل، به آن اقتدا نمی‌شود.

ایشان با اشاره به درخواست مهندس نوروزی، ابراز امیدواری کرد که در خصوص آمارهای رسمی، دانشجویان آمار به کار گرفته شوند.

دکتر پارسیان در ادامه به بیان توصیه‌های خود به دانشجویان آمار پرداخت: «علم آمار در ایران هنوز نوپا است؛ اگر می‌خواهید در شکوفایی آن سهم باشید، خوب بخوانید و خوب یاد بگیرید و درست و به جا از آن استفاده کنید. اگر می‌خواهید در علم آمار سرآمد باشید، ریاضی را خوب یاد بگیرید؛ آنگاه از عهده‌ی دانش احتمالی برخوردار خواهید آمد و در نتیجه در آمار ریاضی موفق خواهید بود. با داشتن این سه، دروازه‌ی هر تخصص آماری به روی شما باز خواهد بود. بارها به دانشجویانم گفته‌ام که هر چه در آمار ریاضی مشکل دارید، از احتمال است و هر چه از احتمال می‌کشید، از ریاضی است. با داشتن هر سه در کنار هم، موفق خواهید بود». دکتر پارسیان پس از صحبت‌های

مقدماتی، اقدام به ارائه‌ی سمینار علمی برای دانشجویان نمود.

در بخش پرسش و پاسخ، ایشان در پاسخ به سؤالی در خصوص نحوه‌ی کسب قدرت تحلیل آماری اظهار داشت: گستره‌ی کاری آمار به اندازه‌ی گستره‌ی گیتی است و باید آن قدر دانش خود را افزایش دهید تا به تحلیل آماری دست یابید. همچنین در پاسخ به سؤالی در خصوص علت مدیریت مدیران غیر آماری بر مسندهای اجرایی آماری، با انتقاد از رویه‌ی موجود و بیان پیامدهای ناگوار آن، تصریح کرد: یکی از مشکلات کشور ما این است که آن کس که در جایگاهی نشسته، صلاحیت آن جایگاه را ندارد و این مسئله، آفت فرهنگی ماست. یقین دارم مدیران آماری، مدیریت بهتری بر مجموعه‌های آماری خواهند داشت.

در بخش بعدی مراسم، پس از اهدای جوایز به نفرات برگزیده‌ی مسابقه، تندیس یادبود همایش و نیز هدایایی به دکتر پارسیان تقدیم شد. همچنین دکتر پارسیان با ابراز محبت نسبت به دانشجویان، هدایای خود را به انجمن علمی آمار دانشگاه گیلان اهدا کرد که یکی از این هدایا، جلد اول کتاب استنباط آماری ایشان است که به تازگی به چاپ رسیده است.

در قسمت دوم همایش که عصر همان روز برگزار شد، پس از پخش یک کلیپ تصویری، دکتر پارسیان، سمیناری تخصصی را برای علاقه‌مندان ایراد نمود.

همایش روز آمار و برنامه‌ریزی در دانشگاه شاهرود

گروه آمار دانشگاه شاهرود برگزار می‌کند

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

سه شنبه ۱۳۹۴/۸/۱۲
دانشگاه شاهرود (تالار افاقیا)

شعار روز جهانی آمار ۲۰۱۵
«داده بهتر، زندگی بهتر»

با حضور دکتر محمدزاده
استاد آمار دانشگاه تربیت مدرس

تزییده برنامه‌های همایش

- کارگاه‌های نرم افزار آماری (۹:۴۵-۸:۰۰)
- نکوداشت روز آمار و برنامه‌ریزی (۱۲:۳۰-۱۰:۰۰)
- کارگاه «آمار فضایی و کاربردها» (۱۸:۰۰-۱۶:۰۰)
- نقد و بررسی کتاب «آمار و مدل سازی» دبیرستان

در نشستی با حضور دبیران ریاضی شهرستان شاهرود
پنج شنبه ۱۳۹۴/۸/۱۴ دبیرستان نمونه الزهرا

همایش روز آمار و برنامه‌ریزی با حضور دکتر محسن محمدزاده استاد آمار دانشگاه تربیت مدرس در دانشگاه شاهرود برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شاهرود، دکتر محسن محمدزاده در همایش روز آمار و برنامه‌ریزی که به همت گروه آمار این دانشگاه در تالار افاقیا برگزار شد به تعریف علم آمار پرداخت و افزود: علم آمار روش تحلیلی برای جمع‌آوری داده‌ها است که خلاصه‌کردن، تحلیل و استنتاج را ارائه می‌کند.

وی تصریح کرد: آمار ابزاری برای پژوهش‌گران به منظور سرعت و دقت بخشیدن فرایند پژوهش است.

استاد آمار دانشگاه تربیت مدرس همچنین در رابطه با ضرورت استفاده از علم آمار اظهار داشت: هر روش آماری مبتنی بر یک یا چند فرض است که به کارگیری آن مستلزم محقق بودن مفروضات است.

همچنین وی در رابطه با مبانی آمار فضایی شامل ساختار وابستگی فضایی و اهمیت در نظر گرفتن آن در تحلیل‌ها، در خصوص انواع داده‌های فضایی و مدل‌بندی آن‌ها توضیحاتی ارائه کرد.

همچنین در حاشیه‌ی این همایش کارگاه معرفی اجمالی نرم‌افزار آماری SPSS، معرفی اجمالی نرم‌افزار AMOS و معرفی اجمالی نرم‌افزار MINITAB برگزار شد.

خیر مقدم و معرفی فعالیت‌ها و قابلیت‌های گروه آمار توسط آقای دکتر ربیعی مدیر گروه آمار دانشگاه شاهرود، معرفی فعالیت‌های انجمن آمار توسط آقای دکتر باغیثی نماینده‌ی انجمن آمار، تجلیل از دکتر محسن محمدزاده، مسابقه و اهدای جوایز و پرسش و پاسخ با استادان گروه آمار از دیگر برنامه‌های این همایش بود.

افتتاحیهی خانهی آمار اصفهان

مراسم افتتاحیهی خانهی آمار اصفهان صبح روز پنجشنبه ۱۶ مهر ۱۳۹۴ در تالار شهر علم اصفهان با حضور جمع کثیری از اساتید، دانشجویان، دانش‌آموزان، مسئولان نهادها و سازمان‌ها و جمعی از اعضای محترم شورای شهر اصفهان برگزار شد. روز افتتاح خانهی آمار اصفهان با سه مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی، روز جهانی آمار و بیست و پنجمین سال تأسیس انجمن آمار همزمان شد.

این مراسم با سخنرانی و خیر مقدم آقای دکتر نصرالله ایران‌پناه، مدیر خانهی آمار اصفهان آغاز شد. ایشان گزارشی از تأسیس خانهی آمار و فعالیت‌های انجام‌شده در یک سال گذشته ارائه نموده و افزودند: نخستین خانهی ریاضیات در کشور نیز ۱۵ سال قبل به مناسبت سال جهانی ریاضیات (۲۰۰۰ میلادی) در اصفهان تأسیس شد و اکنون حدود ۳۷ خانهی ریاضیات در سراسر کشور فعال است. وی ادامه داد: موضوع خانهی آمار نیز از چند سال قبل مطرح بود که در دو سال گذشته همزمان با سال جهانی آمار پیشنهاد تأسیس خانهی آمار در اصفهان نیز عنوان شد. دکتر ایران‌پناه اهداف خانهی آمار اصفهان را در سه بخش دانش‌آموزی، دانشجویی و دانش‌آموختگی برشمرد که شروع آن از دی‌ماه در بخش دانش‌آموزی بوده است. دلیل اولویت بخشی در بخش دانش‌آموزی، افت تحصیلی در بین دانشجویان است که پایه‌ی تحصیلی دانش‌آموزان به ویژه در درس آمار در مدارس تقویت نشده است. دکتر ایران‌پناه به یکی از طرح‌های پیشنهادی خانهی آمار اصفهان برای بهبود تدریس آمار برای دانش‌آموزان اشاره و اظهار کرد: پیشنهاد ما این بود که از کارشناسان ارشد رشتهی آمار برای تدریس این درس در آموزش و پرورش استفاده شود. وی یکی از چالش‌های موجود در اجرای این طرح پیشنهادی را سیستم پذیرش وزارت آموزش و پرورش عنوان و تصریح کرد: در آزمون استخدامی جدید آموزش و پرورش نیز هیچ فرد آماری استخدام نشد. وی برخی از فعالیت‌های خانهی آمار اصفهان را پژوهش درباره‌ی کاربرد آمار در سایر علوم و رشته‌های دانشگاهی و تشکیل مرکز مشاوره‌ی آماری و کانون دانش‌آموختگان آمار استان اعلام کرد. این گزارش همراه با پخش کلیپی از

فعالیت‌های خانه بود.

سپس آقای دکتر محمد حسین علامت‌ساز، نائب رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان توضیحاتی در خصوص فعالیت‌های انجمن آمار ایران به مناسبت سال جهانی آمار ۲۰۱۳، ایراد نمود. ایشان در خصوص آمار افزودند: بسیاری از داوطلبان آزمون ورود به دانشگاه‌ها در کشور از روی بی‌میلی یا اجبار، رشتهی آمار را انتخاب می‌کنند و به ندرت این کار از روی علاقه و اشتیاق صورت می‌گیرد. وی با بیان این‌که اگر دانشجویان در رشته‌های دیگر قبول نشوند به سراغ رشتهی آمار می‌روند، اظهار کرد: مهم‌ترین دلیل این امر، نهادینه نشدن درس آمار در مدارس از دبستان تا دبیرستان است. وی با اشاره به این‌که آمار به خوبی به دانش‌آموزان تدریس نمی‌شود، تصریح کرد: دانش‌آموزان با آمار به‌عنوان یک علم اجباری و بدون استفاده آشنا می‌شوند، زیرا مدرسان این درس در مدارس از کارشناسان آمار نیستند. این عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان گفت: به همین دلیل بر اساس برنامه‌های جدید دفتر برنامه‌ریزی درسی آموزش و پرورش، مقرر شده است آمار و احتمال از دوره‌ی ابتدایی وارد کتاب‌های درسی شود. ایشان با بیان این‌که انجمن آمار ایران در این موضوع مشارکت دارد افزودند: با توجه به این‌که

زیرا برای رسیدن به جامعه‌ی مطلوب، شناخت و کنترل این عوامل مهم است. سپس در معرفی مدیریت کل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی گفتند: بانک ملی ایران در سال ۱۳۰۷ تأسیس شد و در سال ۱۳۱۳ اداره‌ی آمار اقتصادی برای تهیه‌ی شاخص‌های اقتصادی ایجاد شد. در سال ۱۳۳۹ بانک مرکزی تأسیس و چهار سال بعد اداره‌ی آمار اقتصادی به بانک مرکزی منتقل شد. تأسیس این اداره در سال ۱۳۴۴ بوده است. در ادامه ایشان به معرفی دوایر مهم مدیریت کل آمارهای اقتصادی پرداختند.

بخش بعد مراسم را اهدا جوایز در دو بخش دانشگاهی و دانشجویی و بخش دانش‌آموزی به خود اختصاص داد. در بخش اول مراسم تجلیل از آقای دکتر محمد حسین علامت‌ساز، استاد بازنشسته‌ی گروه آمار دانشگاه اصفهان و جناب آقای دکتر مجید اسدی، استاد نمونه‌ی کشور صورت گرفت. سپس جوایز ۱۶ امین مسابقه‌ی آمار دانشجویی کشور که در مرداد ماه ۱۳۹۴ در دانشگاه یزد برگزار شد، به سرپرستان و دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان برای کسب رتبه‌ی اول بخش کاربردی مسابقه و دانشجویان دانشگاه صنعتی اصفهان برای کسب رتبه‌ی سوم تیمی مسابقه، اهدا شد. همچنین از آقای احمدرضا حاجی حیدری، برنده‌ی مدال طلا در دومین دوره المپیاد بین‌المللی دانشجویی آمار، رتبه‌ی اول انفرادی در شانزدهمین دوره مسابقات دانشجویی آمار کشور و رتبه‌ی اول کنکور کارشناسی ارشد رشته‌ی آمار تجلیل شد. سپس بخش دوم مسابقه، اهدا جوایز برندگان مسابقه‌ی بهترین پروژه‌ی درس آمار و مدل‌سازی و برندگان کارگاه آمار، احتمال و شگفتی بود. در نهایت از اعضا و همکاران خانه‌ی آمار اصفهان تقدیر به عمل آمد.

ویژه‌نامه‌ی روز جهانی آمار، سال ۱۳۹۴

پیشرفت امروز جوامع بشری به علم آمار بستگی دارد، لازم است توجه بیشتری به این درس در کشورمان شود. وی اظهار امیدواری کرد با تشکیل خانه‌ی آمار اصفهان و فعالیت آن در این راستا شاهد استعدادیابی در بین دانش‌آموزان و دانشجویان و نخبه‌پروری در علم آمار باشیم. سپس پیام تبریک آقای دکتر حمید پزشک، رئیس انجمن آمار ایران را به مناسبت روز جهانی آمار ۲۰۱۵ قرائت کردند. این بیانیه به شکوفاتر و عمومی‌تر شدن علم آمار و کاربرد روزافزون آن در همه عرصه‌های علمی، مدیریتی و اجرایی اشاره می‌کند.

در ادامه آقای مهندس رحیم محمدی، معاون آموزش متوسطه‌ی اداره‌ی کل آموزش و پرورش به ایراد سخنرانی پرداختند. ایشان به لزوم اهمیت و توجه به بحث تعلیم و تربیت پرداختند و از این بابت که خانه‌ی آمار اصفهان فعالیت‌های زیادی در این عرصه داشته است، اظهار خرسندی کردند و در ادامه گفتند: از ویژگی‌های آموزش و پرورش مبتنی بر نیاز، لزوم به روزرسانی و همکاری با جامعه است.

آقای روح الله شجاعی، محقق اداره‌ی آمارهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سخنران بعد بودند. ایشان توضیحاتی در خصوص کاربرد احتمال و آمار در مباحث مختلف مطرح کردند. آقای شجاعی گفتند: پدیده‌ها برای بهبود، نیاز به شناخت علل خود دارند. برخی علل تأثیرگذار بر پدیده‌ها توسط بشر شناخته شده‌اند، ولی علل زیادی هنوز ناشناخته هستند. علل شناخته شده نیاز به کنترل دارند که علوم زیادی درگیر کنترل علل هستند از جمله علم احتمال. علم احتمال، علم تبیین رفتار علل ناشناخته و تصادفی است و برای برنامه‌ریزی آنها علم آمار همکاری می‌کند. ایشان اظهار داشتند جامعه به جایی رسیده است که سازمان ملل متحد و بخش آمار آن UNSD سال ۲۰۱۳ را سال جهانی آمار اعلام می‌کنند،

نامه‌ی دبیر کل سازمان ملل متحد به دولت‌های سراسر دنیا برای بزرگداشت روز جهانی آمار

(۲۰ اکتبر ۲۰۱۵ میلادی و ۲۸ مهرماه ۱۳۹۴)

عالیجناب،

افتخار دارم توجه شما را به بیانیه‌ی مجمع عمومی سازمان ملل متحد ۶۹/۲۸۲ که در آن مجمع تصمیم گرفت ۲۰ اکتبر سال ۲۰۱۵ را به‌عنوان روز جهانی آمار با موضوع «داده بهتر، زندگی بهتر» نام‌گذاری کند جلب نمایم.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد از همه‌ی کشورهای عضو، مجامع تخصصی ملل متحد، سازمان‌های نظام ملل متحد و دیگر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و مجامع شهری شامل سازمان‌های غیر دولتی مانند مؤسسات تحقیقاتی، رسانه‌ها و تولیدکنندگان و کاربران آمارهای رسمی دعوت می‌کند روز جهانی آمار را گرامی دارند.

آمار نقش حیاتی در تصمیم‌سازی‌های شاهد - پایه در تمام زمینه‌های تاریخی و فرهنگی کشورها بدون وابستگی به سطح توسعه‌ی آنها ایفا می‌کند. با پذیرش قطعنامه‌ی ۶۹/۲۸۲، مجمع عمومی به اهمیت بنیادی ظرفیت آماری ملی ممکن در تولید آمارها و نشانگرهای قابل اعتماد و به موقع اذعان دارد. داده‌های ناب مبنای اغماض‌ناپذیر فرمول‌بندی سیاست‌های آگاهانه و نظارت بر توسعه‌های ۲۰۱۵ به بعد در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی هستند.

من از تلاش‌هایی که در سال‌های اخیر در بسیاری از کشورها در جهت ارتقای ظرفیت آماری خود تحت رهبری دوایر آمار ملی، در زمینه‌هایی چون سرشماری نفوس و مسکن و نظارت بر رشد اهداف پیشرفت هزاره انجام شده است دلگرم شده‌ام. من همچنین از

موفقیت قابل توجه بزرگداشت اولین روز جهانی آمار که در ۲۰ اکتبر ۲۰۱۵ با فعالیت‌های سازمان‌داده شده در بیش از ۱۳۰ کشور عضو و حداقل ۴۰ سازمان منطقه‌ای و بین‌المللی برگزار گردید تشجیع شده‌ام.

به منظور آنکه از روز جهانی آمار ۲۰۱۵ یک موفقیت مشابه بسازیم، از دولت شما به‌عنوان تولیدکننده، کاربر و منتفع‌شونده‌ی اولیه از آمارهای رسمی، دعوت به عمل می‌آورم تا پشتیبانی کامل و به موقع خود را در جهت مثمر ثمر واقع شدن تلاش‌های امسال شما نیز معطوف دارد.

بخش آمار دپارتمان اقتصاد و امور اجتماعی یک پایگاه اینترنتی برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات مربوط به نحوه‌ی بزرگداشت روز جهانی آمار در سرتاسر جهان به آدرس <https://worldstatisticsday.org> ایجاد کرده است. مایلم دولت شما را تشویق کنم تا از این طریق ما را از برنامه‌های خود مطلع سازید تا آنها در معرض دید جامعه‌ی جهانی قرار گیرد.

بیاید از این روز جهانی آمار تاریخی، با اعلام و بزرگداشت نقش آمار در پیشرفت جوامع خود، یک موفقیت بسازیم.

ارادتمند- بان‌کی‌مون

نشست علمی «جمعیت‌شناسی، زمان و فضا»

THE UNIVERSITY OF QUEENSLAND AUSTRALIA

مؤسسه مطالعات جمعیتی کشور و مرکز تحقیقات جمعیت کوئینزلند، استرالیا
برگزار می‌کنند:

**نشست علمی و تخصصی
جمعیت‌شناسی، زمان و مکان**
Demography, Time, and Space

با حضور آقای پروفیسور مارتین بل (Martin Bell)
ماینستر در حوزه مهاجرت و رئیس مرکز تحقیقات جمعیتی دانشگاه کوئینزلند، استرالیا

زمان: دوشنبه ۴ آبان ماه ۱۳۹۴، ساعت ۹-۱۲

مکان: سالن اجتماعات مؤسسه مطالعات جمعیتی

با مشارکت و همکاری:

آدرس مؤسسه: تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان مرصاد، کوچه بچه، پلاک ۳
تلفن: ۱ - ۸۸۵۲۹۱۲ وب سایت: www.pstiac.ir

مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت‌شناسی کشور با همکاری انجمن جمعیت‌شناسی و پژوهش‌گرایان آمار نشست علمی-تخصصی با عنوان «جمعیت‌شناسی، زمان و فضا» با حضور پروفیسور مارتین بل، رئیس مؤسسه‌ی تحقیقات جمعیت از دانشگاه کوئینزلند استرالیا، روز دوشنبه ۴ آبان‌ماه ساعت ۹ تا ۱۲ در سالن اجتماعات مؤسسه‌ی مطالعات جمعیتی برگزار نمود.

در این نشست علمی-تخصصی، که با حضور اساتید و محققین جمعیتی و نمایندگانی از وزارت علوم تحقیقات و فناوری و سایر سازمان‌ها برگزار شد، علاوه بر امضای تفاهم‌نامه‌ی علمی و آموزشی بین مؤسسه و مرکز تحقیقات جمعیت کوئینزلند استرالیا، پروفیسور مارتین بل رئیس این مرکز به ارائه‌ی سخنرانی با موضوع جمعیت‌شناسی، زمان و فضا پرداختند. در ابتدای این نشست آقای دکتر عباسی شوازی، ریاست مؤسسه، ضمن معرفی و عرض خیرمقدم به آقای پروفیسور مارتین بل، و اساتید، محققین و دانشجویان جمعیت‌شناسی حاضر در نشست، به تشریح زمینه‌های همکاری بین‌المللی مؤسسه پرداختند. در ادامه آقای پروفیسور مارتین بل به ارائه‌ی سخنرانی خود پیرامون «جمعیت‌شناسی، زمان و فضا» پرداختند. ایشان در سخنرانی خود مطرح کردند که جوامع بشری در حال تغییر و تحول هستند و این تحولات نیازمند تغییر رویکرد و متدولوژی ما نسبت به آن به ویژه در حوزه‌ی جمعیت‌شناسی است. جمعیت‌شناسی از یک سو رابطه‌ی بین اتفاقاتی که در زندگی افراد رخ می‌دهد را بررسی می‌کند و از سوی دیگر اتفاقات جامعه را مورد تحلیل قرار می‌دهد و ما باید تلاش کنیم تا رابطه بین این دو تحولات (فردی و اجتماعی) را بررسی کنیم.

مارتین بل مهم‌ترین جریان‌های نوظهور جمعیتی از دید جمعیت‌شناسان را مواردی نظیر سالخوردگی جمعیت، جریان‌های وسیع مهاجرتی، HIV، AIDS، باروری پایین تر از سطح جایگزینی مطرح کردند. در ادامه ایشان ضمن اشاره به اهمیت عامل زمان در تحولات جمعیتی، بیان کردند که زمان عامل مهمی در انتقال جمعیتی محسوب می‌شود.

وی اضافه نمود که بهتر است تحولات در زندگی افراد از طریق دیاگرام لگزیکس تحلیل شود. چرا که مفهوم زمان در جمعیت‌شناسی به خوبی در این دیاگرام مشخص می‌شود. در این دیاگرام با استفاده از شاخص‌های زمان از جمله سن، دوره و کوهورت، تغییرات جمعیتی را می‌توان دنبال کرد. بعد دیگر با اهمیت در وقایع جمعیتی، فضا است. به گفته‌ی مارتین بل، جمعیت‌شناسی فضایی ۴ حوزه مفهومی مهم دارد:

- ♦ تفاوت‌های فضایی.
- ♦ مدل‌سازی فضایی.
- ♦ اهمیت مدل‌سازی مکانی برای سرمایه‌گذاری.
- ♦ برآورد فضایی (تمرکز جمعیت در مناطق مختلف).

در جمع‌بندی از مباحث، پروفیسور مارتین بل به موارد زیر پرداختند: باید با توجه به مسائل جمعیتی جدیدی که اتفاق می‌افتد تئوری‌های جدید ارائه دهیم تا بتوانیم توسط آن‌ها موضوعات مختلف را حل کنیم. باید با همکاری و تعامل با مراکز تحقیقاتی مسائل و مشکلات جمعیتی را حل و فصل کنیم.

روش‌های جدید جمعیتی الزاماً در کشورهای توسعه‌یافته نیست و کشورهای دیگر نیز می‌توانند در این زمینه‌ها پیشگام باشند.

نشست علمی «جمعیت‌شناسی پناهندگی و مهاجرت‌های اجباری»

مؤسسه مطالعات جمعیتی کشور و انجمن جمعیت‌شناسی ایران
برگزار می‌کنند:

نشست علمی و تخصصی
جمعیت‌شناسی پناهندگی و مهاجرت‌های اجباری
Demography of Refugee and Forced Migration

با حضور:
پروفسور الن پرسی کرایلی (Prof. Ellen Percy Kraly)
استاد و مدیر برنامه مطالعات زیست محیطی، دانشگاه کلکت، آمریکا

و
دکتر محمد جلال عباسی شوازی (Prof. M. J. Abbasi-Shavazi)
استاد جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران و رئیس مؤسسه مطالعات جمعیتی کشور

زمان: شنبه ۹ آبان ۱۳۹۴، ساعت ۱۸-۱۶

مکان: سالن جلسات انجمن جمعیت‌شناسی ایران

با مشارکت و همکاری:

آدرس: بزرگراه جلال آل احمد، دانشکده علوم اجتماعی، نم طبقه اول، انجمن جمعیت‌شناسی ایران
تلفن: ۶۱۱۱۷۸۲۴ وب‌سایت: <http://www.paiassoc.ir>

مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت‌شناسی کشور با همکاری انجمن جمعیت‌شناسی ایران و پژوهشکده‌ی آمار، روز شنبه مورخ نهم آبان‌ماه سال جاری نشست علمی - تخصصی با عنوان «جمعیت‌شناسی پناهندگی و مهاجرت‌های اجباری» در سالن انجمن جمعیت‌شناسی ایران در دانشگاه تهران برگزار کرد. در این نشست جمع زیادی از اساتید، محققان و دانشجویان رشته‌ی جمعیت‌شناسی از دانشگاه‌های مختلف و کارشناسان مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار حضور داشتند.

جلسه با سخنان آقای دکتر میرزایی و معرفی ایشان از سخنرانان نشست آغاز شد. دکتر میرزایی ضمن معرفی پروفسور الن کرایلی از فعالیت‌های ارزشمند آقای دکتر عباسی در سطح بین‌المللی به ویژه تلاش‌های ایشان در توسعه‌ی جمعیت‌شناسی مهاجرت‌های اجباری تشکر کردند. سپس آقای دکتر عباسی، رئیس مؤسسه‌ی مطالعات جمعیتی، گزارشی در خصوص فعالیت‌های علمی انجام‌گرفته در زمینه‌ی مهاجرت‌های اجباری اشاره کردند. ایشان اظهار داشتند طی ۱۲ سال گذشته، با همکاری برخی از همکاران دانشکده‌ی علوم اجتماعی، مطالعات متعددی راجع به مهاجران افغانستانی در ایران انجام داده‌اند ولی از سال ۲۰۱۰ با توجه به اهمیت پناهندگی و مهاجرت اجباری در سطح بین‌المللی و به‌ویژه در منطقه‌ی خاورمیانه، فعالیت‌هایی را با همکارانشان در سطح بین‌المللی آغاز کردند. حاصل این فعالیت‌ها برگزاری سمینار بین‌المللی جمعیت‌شناسی مهاجرت‌های اجباری در ایران در سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) بود که در دانشگاه تهران برگزار شد. در این سمینار بود که تصمیم گرفته شد کتابی با عنوان «جمعیت‌شناسی پناهندگی و مهاجرت‌های اجباری» تدوین گردد. بنا بر این، گروهی در سطح بین‌المللی تشکیل و نگارش کتاب از همان سال آغاز شد. نگارش کتاب چهار سال طول کشیده و احتمالاً یک سال دیگر نیز به طول بیانجامد. ایشان اظهار امیدواری کردند که در سال آینده از این کتاب در ایران رونمایی شود. در ادامه،

دکتر عباسی به ارائه‌ی سخنرانی خود پیرامون اهمیت جمعیت‌شناسی پناهندگان و مهاجرت‌های اجباری پرداختند:

مطالعه‌ی مهاجرت‌های اجباری به چندین دلیل حائز اهمیت است:

- ♦ هم اندازه و هم تعداد مهاجران اجباری و پناهندگان رو به افزایش است. این تعداد روزافزون با پیچیدگی زندگی پناهندگان و مسائل کشورهای درگیر با آن اهمیت دارد.
- ♦ به لحاظ مفهومی تعریف مشخصی از مهاجرت‌های اجباری وجود ندارد.
- ♦ اهمیت تولید داده‌های دقیق در مورد پناهندگان.
- ♦ شیوه‌ی اندازه‌گیری پناهندگان و مهاجرت‌های اجباری.
- ♦ شناخت حق و حقوق پناهندگان و مهاجران اجباری.
- ♦ کمک به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی.

در ادامه، دکتر عباسی به آمار پناهندگان بر مبنای داده‌های کمیساریای عالی پناهندگان (UNHCR) اشاره کردند و اظهار داشتند در سال ۲۰۱۳، ۵۱ میلیون نفر در دنیا به‌صورت اجباری سرزمین خود را ترک کردند. از این تعداد ۱۷ میلیون پناهنده هستند و ۳۳ میلیون نفر آوارگان داخلی هستند، یعنی در داخل کشور خود به

اجبار جا به جا شده اند. ایشان به آوارگان در سوریه و یمن اشاره کردند و سپس تصویری دلخراش از آوارگان را در سوریه نشان دادند که برای دریافت نان و غذا به صف کشیده بودند، دکتر عباسی اظهار تأسف کردند که هزاران نفر زن، مرد و کودک و سالمند در قرن ۲۱ در سوریه برای نان و غذا به صف کشیده‌اند.

متأسفانه بیشترین درصد (حدود ۹۰ درصد) مهاجرت‌های اجباری در کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا می‌باشند. سوریه، افغانستان، عراق، پاکستان، میانمار، آذربایجان، یمن، ویتنام و سری‌لانکا جزو کشورهایی هستند که بیشترین پناهندگان را دارا می‌باشند. جالب این است که کشورهای منطقه نظیر پاکستان، ایران، لبنان و ... میزبان بیشترین مهاجرین اجباری نیز هستند.

پناهندگان و مهاجرت‌های اجباری در حال افزایش است. متأسفانه هیچ گواهی نیست که بگویم این مهاجرت‌ها رو به کاهش است و یا متوقف می‌شود؛ و حتی در حال افزایش نیز می‌باشد و در مناطق و اجتماعات داخل هر کشور چالش بزرگی را ایجاد کرده است و این موضوعی نیست که به صورت سطحی و به راحتی از آن‌ها بتوان گذشت و آن‌ها را نادیده گرفت. موضوع ساده‌ای نیست که راه حل ساده‌ای داشته باشد ولی برای جامعه‌ی بشری چالش‌هایی را ایجاد کرده است. روش‌های سنتی دیگر برای مدیریت آوارگان و پناهندگان کارساز نیست. حتی تعریف قدیمی از پناهندگان که ترس و احساس ناامنی به دلایل سیاسی را عامل اساسی پناهندگی می‌دانست، دیگر نمی‌تواند حجم و پیچیدگی این پدیده را نشان دهد. با این حال جمعیت‌شناسان نیز توجه کمی به این موضوع داشته‌اند. مهاجرت‌های اجباری چندین بعد دارد:

- ◆ از لحاظ دلایل متعدد هستند (سیاسی، طبیعی، توسعه‌ای، بیماری و ...).
- ◆ شدت عوامل.
- ◆ به لحاظ جغرافیایی.
- ◆ فازهای متعدد مهاجرت‌های اجباری که ممکن است یک مرحله اجباری و مرحله دیگر قانونی و داوطلبانه باشد.
- ◆ جمعیت متأثر: کودکان، افراد معلول و ... در این میان نیز حضور دارند و بایستی توجه کنیم چه کسانی در این پروسه اجباری قرار گرفتند.
- ◆ داده‌های مهاجرت که خیلی کم جمع‌آوری می‌شود و دقت و تنوع داده‌ها محدود است.

- ◆ نقش مهاجرین در توسعه، تولید و تنوع فرهنگی در کشور میزبان و ... و همچنین سهم آن‌ها در توسعه‌ی کشور خودشان
- ◆ پایان سفر آیا ادغام مهاجرین در جامعه‌ی مقصد است یا انطباق و یا ایزوله‌شدن ...

همه‌ی این ابعاد اهمیت دارد و در کتاب جمعیت‌شناسی مهاجرت‌های اجباری تلاش شده این مباحث مورد توجه قرار گیرد. سخنران بعدی جلسه، پروفیسور الن کوالی، استاد دانشگاه کلگیت آمریکا و سردبیر مجله‌ی مهاجرت بین‌المللی، که از نویسندگان کتاب می‌باشند، بود. ایشان ابتدا از پاورپوینت و عکسی که پروفیسور عباسی ارائه دادند و همگان را تحت تأثیر قرار داد تشکر کردند و بر لزوم توجه به مهاجرین اجباری در جمعیت‌شناسی تأکید کردند. ایشان ضمن معرفی فصل‌هایی از کتاب اشاره کردند که تحقیق در مورد جمعیت مهاجرین و جمعیت در معرض خطر اهمیت دارد. گروه‌های متعددی در این زمینه حضور دارند که جریان‌های متعددی از مهاجرت را به وجود می‌آورند. ایشان به اهمیت مطالعه در مورد پناهندگان برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و شناخت علل و همچنین پیامدهای مهاجرت‌های اجباری توضیحاتی ارائه دادند و با اشاره به خلاء داده‌ها در مورد تعداد پناهندگان و ویژگی‌های آن، همکاری سازمان‌های داخلی کشورها را با UNHCR ضروری دانستند و اظهار داشتند مهاجرت‌ها در مناطق مختلف رخ می‌دهد و فرایندهای متعددی دارد، از این رو برنامه‌ریزی‌های مختلفی را نیز می‌طلبد. داده‌های ضد و نقیض و گاه نامعتبری منتشر می‌شود و برای مثال در مورد زنان و کودکان پناهنده اطلاعات و داده‌های درستی ارائه نمی‌شود. ایشان همچنین اشاره کردند که ما به‌عنوان محقق علوم اجتماعی فعالیت می‌کنیم و بایستی یک پدیده و یا مسئله اجتماعی را به خوبی درک کنیم و درباره‌ی آن احساس مسئولیت داشته باشیم و به اهمیت یک پدیده‌ی اجتماعی فکر کنیم. یک عامل برای مهاجرت وجود ندارد و تحقیقات جمعیتی بایستی نشان دهند که چگونه عوامل مختلف بر این پدیده تأثیر می‌گذارند. در نهایت، نشست علمی - تخصصی «جمعیت‌شناسی پناهندگی و مهاجرت‌های اجباری» با پرسش و پاسخ حاضرین در جلسه و قدردانی از ارائه‌دهندگان پایان یافت.

همایش ملی «تحولات جمعیت ایران: فرصت‌ها و تهدیدها»

همدان، دانشگاه بوعلی سینا، ۱۵ و ۱۶ مهرماه ۱۳۹۴

همایش ملی «تحولات جمعیت ایران: فرصت‌ها و تهدیدها» به میزبانی دانشگاه بوعلی سینا و با همکاری و مشارکت مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، انجمن جمعیت‌شناسی ایران (PAI)، مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور (NPSCMI)، مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه علوم پزشکی همدان (معاونت بهداشتی)، استانداری همدان (معاونت امور اجتماعی) و بسیاری نهادها و مراکز پژوهشی و علمی در روزهای ۱۵ و ۱۶ مهرماه ۱۳۹۴ در تالار اجتماعات استانداری همدان برگزار شد. این همایش در پنج نشست اصلی:

- ♦ باروری، بهداشت بارداری و ناباروری: مسائل و چالش‌ها.
 - ♦ از گذار جمعیت‌شناختی تا پاداش جمعیتی: فرصت‌ها و تهدیدها.
 - ♦ تغییرات خانواده، ازدواج و طلاق.
 - ♦ تحولات مهاجرت و روندهای شهرنشینی: الزامات و سیاست‌ها.
 - ♦ تغییرات جمعیت، بازار کار و آموزش عالی.
- و یک میزگرد تخصصی سازماندهی شد. هدف از برگزاری این

همایش، تحلیل روندهای گذشته و چشم‌انداز آینده‌ی جمعیت ایران، فرصت‌ها و تهدیدهای برساخته از این روندها، و لزوم توجه به آن‌ها در طراحی و تدوین سیاست‌های جمعیتی مناسب و متناسب با شرایط و واقعیت‌های جمعیت‌شناختی جامعه‌ی ایران در مقیاس ملی و منطقه‌ای است. در طول دو روز برگزاری همایش، ۴۸ مقاله در دو بخش سخنرانی (۲۴ مقاله) و پوستر (۲۴ مقاله) ارائه شد.

مراسم افتتاحیه، طبق برنامه‌ی همایش، روز چهارشنبه ۱۵ مهرماه از ساعت ۹ صبح آغاز شد. در مراسم افتتاحیه، علاوه بر استاندار همدان و رؤسای دانشگاه‌های بوعلی سینا و علوم پزشکی همدان، دکتر حسام‌الدین آشنا، مشاور فرهنگی رئیس‌جمهور و رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و دکتر محمد میرزائی رئیس انجمن جمعیت‌شناسی ایران به ایراد سخنرانی پرداختند. در روز دوم و در اختتامیه‌ی همایش، دبیر علمی دکتر حاتم حسینی ضمن جمع‌بندی، گزارشی از چگونگی سازماندهی و برگزاری همایش ارائه و پیام این همایش را قرائت نمودند. در این متن آمده است:

«علی‌رغم تأکید جمعیت‌شناسان و سیاست‌گزاران بر ضرورت بازنگری در سیاست‌های جمعیتی ایران، به دلایلی گرفتار نوعی سردرگمی و خلاء در سیاست‌گذاری جمعیتی در کشور شدیم. این خلاء

ناشی از فقدان اجماع و توافق بر سر این موضوع بود که به راستی مسأله‌ی جمعیتی ایران در شرایط کنونی کدام است. دو پدیده همواره موضوع مناقشه بوده است: باروری پایین و سالخوردگی جمعیت. موضوع فرعی یعنی سالخوردگی جمعیت، آن‌چنان پُررنگ شد که مسأله‌ی اصلی یعنی باروری پایین در محاق افتاد و به تبع آن نگرانی‌هایی در جامعه شکل گرفت که منجر به اظهارنظرهایی غیرواقعی‌بینانه در خصوص جمعیت و روندهای آتی آن شد. با این حال، جمعیت‌شناسان بر حسب مسئولیت حرفه‌ای‌شان تلاش کردند تا با ارائه‌ی شاخص‌هایی دقیق از طریق انجام مصاحبه‌ها، برگزاری نشست‌های علمی و همچنین انجام و انتشار آخرین یافته‌های پژوهشی، کمک مؤثری به سیاست‌گزاران در اتخاذ یک برنامه‌ی عمل و اقدام مشترک برای مدیریت جمعیت ایران و تبدیل انفجار جمعیتی سال‌های آغازین انقلاب و نیمه‌ی دهه‌ی ۱۳۶۰ به پاداش جمعیتی بنمایند. همایش ملی «تحولات جمعیت ایران؛ فرصت‌ها و تهدیدها» از جمله‌ی این تلاش‌ها و اقدام‌هاست. تحولات جمعیت ایران در طول چند دهه‌ی گذشته چشم‌گیر و گسترده بوده است. تجربه‌ی گذار جمعیت‌شناختی و تغییرات سنی بر ساخته از آن، کشور را در آستانه‌ی ورود به مرحله‌ی سوم گذار جمعیت‌شناختی-مرحله‌ی تعادل ارادی یا تعادل جدید، قرار داده است. همه‌ی ما به درستی می‌دانیم که در چنین وضعیتی آنچه بایستی در اولویت سیاست‌گذاری‌های جمعیتی قرار بگیرد، مدیریت جمعیت و بهره‌برداری از فرصت‌های فراهم‌آمده در جریان گذار جمعیت‌شناختی و تحولات ساختار سنی به منظور دستیابی به رشد و توسعه‌ی پایدار

است. در کنار این، نمی‌توان از مسأله‌ی اصلی جمعیت ایران یعنی باروری پایین‌تر از سطح جایگزینی و الزامات و پیامدهای مرتبط با آن غافل ماند. استمرار باروری پایین مطلوب هیچ جمعیتی نیست. سالخوردگی جمعیت، کاهش سهم نیروی کار از جمعیت کل، کاهش حجم و رشد جمعیت و کاهش نسبت حمایت بالقوه، البته در درازمدت، از پیامدهای باروری پایین و استمرار آن است. باروری پایین و پیامدهای جمعیتی آن در درازمدت موضوع مورد توافق همه‌ی جمعیت‌شناسان است. بنا بر این، آنچه بایستی در دستور کار سیاست‌گزاران و در اولویت برنامه‌ریزی قرار بگیرد به ترتیب به قرار زیر می‌باشد:

- ♦ مدیریت پنجره‌های جمعیتی و منابع انسانی.
- ♦ اتخاذ تدابیری برای ارتقاء باروری دست‌کم تا سطح لازم برای جایگزینی نسل‌ها با در نظر گرفتن این واقعیت که تنظیم خانواده کنترل مولید نیست. بنا بر این، عرضه و ارتقاء کیفیت خدمات بهداشت بارداری به هیچ‌وجه در تعارض با سیاست‌های جمعیتی جدید برای ارتقاء سطح باروری نخواهد بود. عدم توجه به این واقعیت، پیامدهای نامطلوبی در بر خواهد داشت که هزینه‌های بسیاری را بر اقتصاد ملی در حوزه‌ی سلامت تحمیل خواهد کرد.
- ♦ در کنار این‌ها، بازتوزیع فضایی و جغرافیایی و تعادل بخشی جمعیت به عنوان یکی از مفاد سیاست‌های ابلاغی جمعیت همواره بایستی مورد توجه قرار بگیرد.

